

UTROPIA

TROMSØ-
STUDENTENES
ORGAN

8. Årgang • nr. 2
Mars 1983

- Rus
- Arbeidsløshet
- Atombomben

ANNA INNI:

Barnehager • 8. mars • Fjellklatring • Rock 'n Roll • Kristendom
Kultur • Sinte lesere • Samskipnaden (Garantert siste gang) • Grand Prix
Mus • Hus • Styringsstruktur — kommandostruktur
Sladder • Snadder • Sladder • Snadder

Det går alltid et tog — især 8. mars. I år skal til og med mange gå sammen:

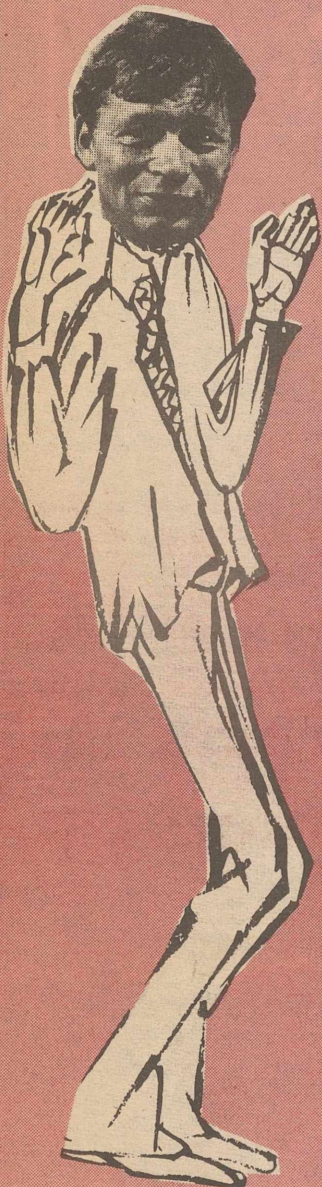
Kvinnefronten, Brød og Roser, Kvinneforbundet, Kvinner for fred, Kristen kvinnesaksgruppe og Barne-

hagegruppa i Det kommunale Tjenestemannslag.

Parolene er som i fjor, sies det. Klokkeslettet er ukjent for alle dem Utopia har spurt, men det går altså bare et tog 8. mars i Tromsø...

Av Berit Syrstad

Fra «menn et nummer verdt?» til mus og elefanter

Sirene

Grovt sett kan vi sette bindestrek mellom Sirene, Brød og Roser og SV og mellom Kvinnejournalen, Kvinnefronten og AKP(m-l).

Nå skal vi ikke her komme inn på hva prinsipiell uenighet på bakgrunn av partitilhørighet kan føre til — bare nevne at visse replikkvekslinger om hvor mannlig skaperkraft sitter, har versert.

Ellers er det vel bare et punkt hvor Sirene og Kvinnejournalen er himmelropende uenige.

Det er i debatten om elefanter og mus og Sirenes lefling med mannen.

Altså i dagens pornodebatt.

Sirene:

8 nummer i året
Utgitt av Forlaget Sirene

Et myk-menneske blad som tar opp venstresidas problematiske kjønns- og skjønnsliv.

Diskuterer å føde eller ikke føde og mannebevegelsens skjebne (to hete år og en supermyk sorti).

Sirenes styrke har hele tida vært fyldig og ok litterært stoff, med vilje og mot til nytenkning. Bladet har vært preget av mange leserbidrag, og mye posei. Det har for det meste vært en estetisk nytelse. Akkurat layout-messig har det faktisk tapt seg i det siste og

Årets norske bokhøst kan blant annet oppvise to menn som vet alt(?) om skjede, skilsmisse og kvinnesjel. Den ene er Knut Faldbakken og den andre navngir vi ikke, Utopia har nemlig mottatt klage på dårlig behandling av den ryggsekken på Svalbard, du vet. Til tross for god innsats av Mari Osmundsen (Wow-jenta på Oktober) er det mer oppløftende å se på tidsskriftsektoren enn bokhøsten om en vil se hvor langt 10 års kvinnekamp har bragt den skumle fellesbetegnelsen «kvinnelitteraturen».

Utopia har sett litt på to kvinnetidsskrift: Sirene og Kvinnejournalen.

blitt en smule kjedelig.

Ellers er det vanskelig å si enten positivt eller negativt om Sirene. Kanskje litt tannløst, men pytt sann. Om du liker bladet avhenger ganske sikkert av hvor du står i kvinnepolitikkdebatten i dag og hvorfor. For Sirene provoserer sjelden. Det eneste måtte være nå i dagens pornodebatt der IdaLou Larsen, redaktør, går hardt til rette med puritanerne i blant oss, og

forlanger et differensiert pornobegrep. Ho er blitt møtt med kritikk også blant sine egne, så det spørs om det «nye» liberale pornosynet er et Larsen- eller et Sirene-produkt.

Alt i alt et lesverdig blad, med enkelte gode nummer.

Kvinnejournalen:

6 nummer i året
Utgitt av Kvinnefronten i Norge

Kvinnefrontens forrige blad hadde kjørt seg ganske fast — lite fult og dårlig løssalg.

Noe nytt trengtes og det kom.

Kvinnejournalen åpna sterkt i -82 med «Menn — et nummer verdt?» og midtsidebilder av menn på strenda.

I de dager gikk det ut bud om at de harde AKP-menna følte seg provosert av bladet. Flott!

Nettopp det er Kvinnejournalens sterke side: Bladet provoserer. Til og med bevegelsens hellige kyr får gjennomgå av og til. Det var også Kvinnejournalen som lokka frem sterke glosor fra Aktuell Rapport. I

rein Jon M.-stil gikk mannebladet ut med sin malende beskrivelse av den «gamle gode mannehater» (Kvinnefronten).

Kvinnejournalen forbløffer stadig — med å ta opp tema som bare for noen år sia ville ha smertet rett-troende kvinnefronter.

I siste nummer f.eks.: «Zack — Heidi på Kawasaki 1000» og Annemarta Borgen om «sin Bums...»

I den «nye» pornodebatten står Kvinnejournalen for gamle krav og slår i nummer 5/6-1982 fast «Pornografi er teori — voldtekt er praksis.»

Blandet stiller med frisk og sterk lay-out og misunnelsesverdige fotografier.

TROMSØ- STUDENTENES ORGAN

8. Årgang • nr. 2 • Mars 1983

Tore Svarverud (ansv.)
Berit Syrstad
Jesper Halle
Rolf Gaasland
Arnt Johannessen
Kristin Eide
Ragnar Lurås (ansv.)

Adr.: Søndre Tollbugt. 7b, Tromsø
Tlf. 81715

Studentavisa er organ for studentene ved Univ. i Tromsø og kommer ut ca. en gang i måneden. Redaksjonen er valgt på et uavhengig radikalt grunnlag.

Annonsepris: kr. 2,50 pr. spaltemm.

Trykt i 1600 eks.

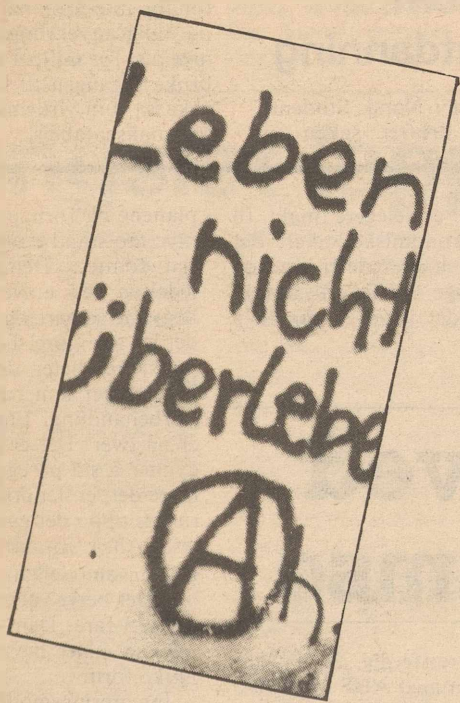
Sats og trykk: A/S Duplotrykk

LEDER:

USIKKERT

Ved universitetet foregår det nå ei omstrukturering av høyere utdanning mot mer teknologiske og økonomiske studier. Dette betyr at områder som før sto sterkt, som f.eks. «dannelsesfaga» på HF, blir svekket. Innenfor disse gruppene har det i de siste åra vært vanskelig å skaffe seg jobb etter endt utdanning. Behovet har vært stigende for kvalifisert personell til teknologisk og økonomisk rettede arbeidsområder. Det er ventet at behovet for slik arbeidskraft skal stige ytterligere i framtida. Og så når det gjelder helse- og sosialfag er det ventet ei nedbygging. Fra enkelte hold sies det at det utdannes for mange leger, og at dette bør stoppes. Studieplassene må skjæres ned for at folk fra denne gruppa ikke skal bli arbeidsledige om noen år.

Ut fra disse opplysningene synes det som om myndighetene satsar bevisst på å utdanne personell til næringslivet. At dette vil skje på bekostning av andre fag er hevet over enhver tvil. Det fins nemlig ingen tall og prognoser som beviser noen av disse påståtte påstander. Det eneste som synes sikkert, er at alt er usikkert.

HOVEDALLMØTE

Det er hovedallmøte Torsdag 10. mars kl. 19 i Studenthuset i Skippergata (Tidligere Pizzahuset). Saker til NSUs landsting og mye anna moro.

MØT OPP!

mafalda

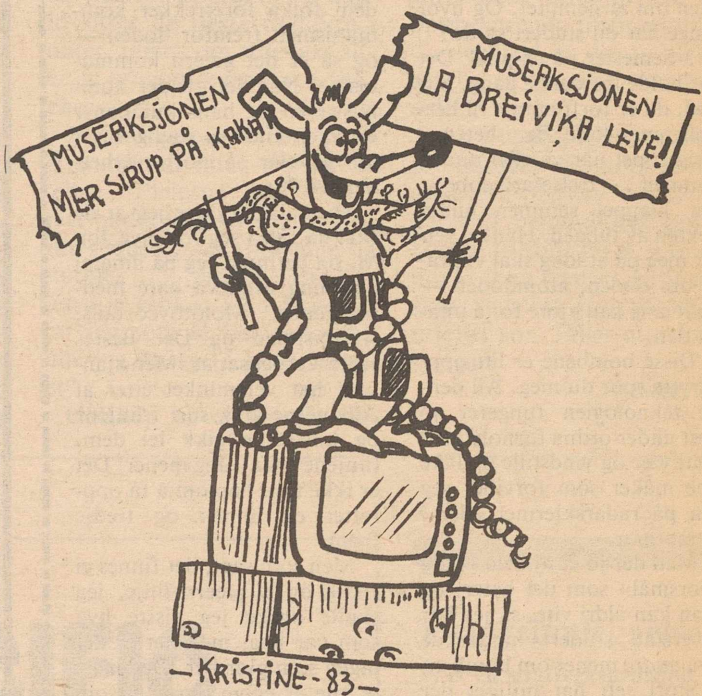
Musedyra i Breivika

Jauda, musa levde for inntil ei veke siden. Vi fant då endeleg ut kor ho hadde gjøymd seg, nemlig inne i fjernsynet. Vi prøvde for-gjeves å lokke ho ut med at ho skulle få gå i protesttog saman med oss, men dog. Dyret var sta og ville ikkje krype fram. Då vart det berre eit å gjere, å ringe på Gorgon vaktmeister (du veit han som fikser alt).

Og han kom, lasta med fleire kilo rottegift. «Er ikkje det vel mykje?» undra ein blåøyd student. «Å, neida,» sa Gorgon. «No skal dei små dyra til pers, ellers må vi rive

bygningane og sette opp nye — og det har vi då ikkje råd til. Desse boligane skal minst få stå til og med -85.» (Lave stønn hørtas i bakgrunnen.) Då vi seinare noterte oss at maten fekk stå i fred, og at all muselort var borte, dro vi våre slutninger. Merkeleg nok tok ingen til tårene. Vi dikta sin stubb for anledninga (fritt etter Håvamål): «Døyr fe, døyr frender; det kan vera det samme. Eg veit eit som aldri døyr, og det er musestammen i Breivika.» (Melodi: «Men vi lever»).

Kristine

— KRISTINE-83 —

Studentsamfunnet er tilbake

Det har blitt valgt et nytt styre i studentsamfunnet, altså et nytt «møtestyre». Dets første møte ble avholdt mens «Utropia» gikk i trykken. Det er altså alt for seint å få med seg Erling Gjelsvik og Hanna Kvanmo. Derimot er det adskillige godbiter seinere på vårprogrammet.

Ihvertfall, 12.2. gikk generalforsamlingen av stabelen. 9 personer møtte opp, og samtlige ble valgt til styremedlemmer. (Ikke en gang Utropias utsendte slapp unna, dette var et typisk «farlig» møte.)

Det nye styret ble altså: Øyvind Tjore, historie, som ble valgt til formann, Eivind Dalgard og Helge Opsjøn, begge medisin og sistnevnte kasserer, Berit Hanssen IFF, Tore Svarverud, nordisk, Azubuike Agbi og Ole Berthelsen, engelsk, Marit Larsen IFF, Marit Nygaard

Sos.øk. og Ivar Magnussen Almen litt.

Styrets oppgaver blir altså å arrangere møter, men andre aktiviteter er også på tale. Ikke minst i kontakt/samarbeid med andre tiltak. Deltagelsen i arbeidet med studenthuset er ikke minst viktig i denne sammenheng. Samarbeid med revyen og andre om den planlagte «UKA» til høsten likeså.

Å skaffe et økonomisk grunnlag for aktiviteten er en presserende oppgave. Man vil i første omgang søke studentutvalget om støtte. Det pleier å gi gode resultater. Man vil også forsøke å utarbeide nye lover for studentsamfunnet. Dette både fordi de gamle er et uoversiktlig konglomerat av regler, endringer etc. etc. og fordi «huset» vil nødvendigvis utradisjonelle samarbeidsformer.

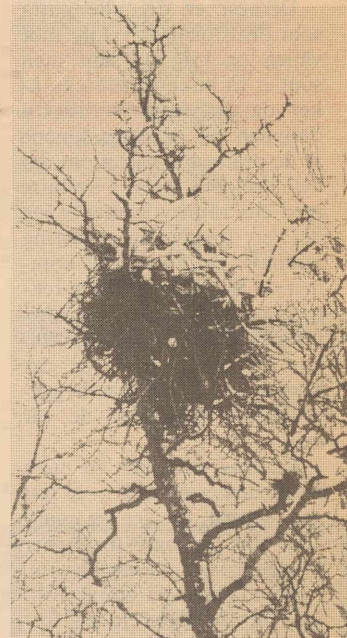
Studentutvalget har fått nytt kontor!

Studentutvalget og NSUs delegatgruppe har flytta! Ikke så langt, riktignok, et par hundre meter sørover, men likevel. Så studentorganisasjonene finner man altså nå på følgende steder:

S. Tollbugt. 7b. Tlf. 81 751
(Huset på nordsida av «Ungdommens hus» på Bangsundbrygga. Inngang på nordsida, 4. etasje.)

Tromsø-studentenes idrettslag
Studentsamfunnet
Utropia
Fr. Langesgt. 13. Tlf. 86 080
l. 291 — 81 784
(Skrått overfor polet, vegg i vegg med huset hvor studentekspedisjonen er. Gebrekkelig heis til 4. etasje)

Studentrevyen
Studentutvalget
NSU's delegatgruppe

Årsaken til forflytningen er i første rekke akutte plassproblemer i S. Tollbugt.

Norsk flesk

Ukens norske flesk, stjerne- for ikke å si pornogris. Utropia er som kjent hekta på

konkurranser. Her kommer vår siste: Hva ... unnskyld hvem er dette? Klarer du det ikke kan du tittle på side 2.

PRATEFAG PRATEFAG

— Om plassen er ledig???

Ved dette bordet er det ikke spørsmål om ledighet men om ansiennitet. Og hvor lenge har du studert så du?

3 Semester på ex-phil? Det får holde for denne gang. Sitt ned, du er forfremmet til herligheten, som det heter i Krigsropet når en eller annen gammel frelsesarmeoberst har klappet sammen under vekten av tubaen. Hvilket setter meg på at idag skal vi prate om døden, atomdøden — og hva vi kan gjøre for å unngå den.

Disse bombene er litt oppskrytte spør du meg. All denne teknologien fungerer jo best under ordna forhold med pent vær og vindstille og ikke noe måker som forviller seg inn på radarskjermer eller i jetmotorer.

Men der jo et «jævla viktig spørsmål» som det heter, og man kan aldri vite, så jeg har ihvertfall studert inngående hva andre mener om bomben.

Stort sett har miljøet der jeg vanker (nåja vanker er kanskje litt sterkt, la oss si sitter) fire linjer på spørsmålet. For det første er det disse jentene som er så følsomme at rullgardinet går ned bare du nyser frem et a-tsjø, for da tror de du har sagt «a-tom» — og så er den kvelden spoler og ikke vil de være med på nachspiel heller.

Dernest er det alle gutta som prinsipielt er veldig mot våpen og krig og sånt men som er så huk på all tekniken og den fancy high-tech-designen på drapsmaskinene at de prater begeistret om det hele kvelden, for så å avslutte med ett: «forøvrig mener jeg det er forjævlig» omkring midnatt. Du kan si det kommer av at gutter er mere teknisk orientert, mindre følelsesladda og mannsrollen etc. etc. Personlig tror jeg det kommer av alle plastbyggesettene de bygde da de var små.

I tillegg finns det to mere partorienterte linjer — ei rett og ei gæern, for der jeg «vanker» fins det bare to partier og det er ikke AP og Høyre.

SosialVimse-på-Norsk-folka (Og så velger'em en formann som heter Koritzinsky?) står jo på «Better red than dead»-linja bare du

presser dem litt. Og som min venn kommissæren sa det: Det er det eneste punktet der dem folka foretrekker kommunismen fremfor døden — og så er det gæern kommunisme! Når det gjelder kommissæren og hans kumpaner er de en kilde til stadig angst når jeg slår på morgennyheten. (12.30)

Hver dag frykter jeg at de skal ha fått i seg for mye Jon M. og befinner seg på ilmarsj i retning Moskva bare medbringende Molotovcoctails, startpistolen og Det Bestes store Verdensatlas. Men sjansene har vel minket etter at Albanerne gikk surr i linjene og kineserne gikk lei dem. (linjene altså). Jeg mener: Det er ikke mye håp om å få opprettet en annen og tredje front.

Men som sagt, det finnes ei riktig og ei gæern linje, jeg skulle ønske jeg visste hva som var hva, men det er det ingen som gjør her. Det eneste alle er enige om er at om bomben er ille at aksen Oslo 2 (Kååååre) og Universal studios, Hollywood (Ronnie) nesten enda verre.

Når det gjelder sikkerheten har jeg forøvrig en knallsak. Når vi allikevel sitter her... Dette er jo en kjeller... Kunne man ikke bare fylle opp med en to-tre tonn betong over hude på oss, på Compagniet er det jo ikke noe særlig folk likevel. For dermed ville vi hatt — en ferdig innredet bunker. Vi får skaffe dobbelte ståldører og en geigerteller og skalke lukene fra det øyeblikk forsvarssjefen har vært på TV og sagt «Norske mann i hus og hytte — og forøvrig er det ingen grunn til panikk... panikk... panikk...»

Hvis 40 år under jorden med øl og pizza og dempet belysning er det fedrelandet krever av meg så er jeg rede — når som helst. Bare vi slipper å få med oss musikk, vær så snill? Jeg mener tenk å høre på f.eks. Sverre Kjelsberg hver kveld i 40 år — det kan bli for mye selv av en god ting! — Og hva med de som står igjen utafør i køen sier du? Vel, folk som ikke stiller i kø i tide risikerer alltid en mislykket kveld, ikke sant?

Styret ved universitetet her i Tromsø drøftet i et møte 13.1.83 opplegget for revisjon av styringsorganene. Hvem som har satt fram dette forslaget vites ikke, ei heller hva det skal gagne, men trolig begynner tiden å bli moden for en ny ordning. Tanken bak dette skyldes muligens ønsket om å få til et lettere og smidigere, og ikke minst mindre byråkratisk og mer økonomisk, styresett. Det man alltid frykter ved slike påfunn, enten de nå er av god eller dårlig art, er hvilke konsekvenser de vil få. I første omgang er det ment at de nye reglene skal gjelde kun for tre år.

I forslaget som er utarbeidet, er det blant annet planlagt at funksjonstiden i styringsorganene økes fra 2 til 3 år. Man tror dette vil føre til økt kontinuitet og dermed bedre styring. Det er også planlagt å utvide Tinget med 3 medlemmer, en fra hver av gruppene: AHS, APPU og IFF. Fra IFF's side argumenteres det med at instituttet har så mange vitenskapelige ansatte at de bør ha representasjon der.

AHS og APPU har også argumentert for egen representant i styret. Dette vil ikke styret gå med på. Det mener at det ikke bør bli større. En utvidelse vil svekke dets funksjonsevne. Nye enheter må gis representasjon via allerede etablerte grupper. Det foreslås at AHS får representasjon via medisin og APPU via ISV.

En fjerde reglementsending som foreslås er at det foretas en myndighetsoverføring fra Tinget til Styret. Dette gjelder saker som har med studieplaner, studie- og opptaksreglement å gjøre. Der som denne saksgruppen tas ut, vil sakstallet i tinget nær halveres og de prinsipielt viktige sakene blir beholdt. Saker som angår reglement (styringsordninger)/avtaler, skal også tillegges styret. Det foreslås videre at tinget kan overlate styret å sluttbehandle budsjettforslag. Det foreligger også planer om å kutte ut et av tinga i semesteret. Dette lar seg gjøre dersom man overfører saker som har med studieplaner, opptak og reglement å gjøre.

FAGPLUKK

Psykologi grunnfag

Psykologi grunnfag (nytt av året) har nå kommet ut av startgropen og er skikkelig i gang. Forelesningene blir gitt av Frode Strømnes, Jan Rein og Frode Svartdahl. De to sistnevnte er helt ferske i faget, mens F. Strømnes har vært fast inventar på ISV en stund. Det blir også gitt seminar én gang i uken; der studentene er fordelt på tre grupper. I tillegg er det filmseminar hver onsdag; der

filmene i hovedtrekk viser eksperiment som er foretatt i forskningen. Folk studentavisa har vært i kontakt med, ser ut til å trives med faget. Enkelte ønsker å gå videre med psykologi, noen tar faget som en «hobby» mens andre samler poeng til annen videreutdanning. Etter initiativ fra foreleserne er det dannet et arbeidsutvalg som skal ivareta studentenes ønsker (krav). Deres første, viktige oppgave blir å få i stand en «bli-kjent-fest»... For øvrig meldes det om en del sure miner på grunn av de dyre

bøkene, og det er også kommet en del ytringer om Unibok's sedvanlige somling med bestillinger.

Medisinkrangel

Borte på Teoribygget raste det for ei tid siden en kamp mellom de ulike gruppene. Problemet oppsto da det ble foreslått ei ny styringsordning for fagområdet medisin. Etter den gamle ordninga hadde studentene ganske mye å si i saker som hadde med blant annet ansettelse å gjøre. Ved innsettelse av ny lov ville denne muligheten visstnok reduseres, derfor ble det slått alarm og krav om vern av «Tromsømodellen». Studentene fryktet at undervisningsstilbudet deres ville bli dårligere, hvis de ikke kunne påvirke hvem som skulle undervise dem.

Slik det fungerer i dag, gis undervisningen i stor grad av realister. I stadium I går dette bra, men det er når man kommer høyere opp at problemene begynner å melde seg. Studentene frykter for at realistene ikke kan gi så god og adekvat undervisning som medisinerne, oppe på et høyere trinn. Det har vist seg vanskelig å integrere realfagundervisningen i medisinstudiet p.g.a. dårlig samkjøring mellom undervisningskrefte. Dette er heller ikke i samsvar med de intensjonene man hadde i forbindelse med medisinstudiet ved UiTø, heter det videre.

NSU om legeutdanning

Landsstyret i Norsk Studentunion har drøftet saken om

utdanningskapasiteten for leger og avgitt følgende uttalelse:

— Ved å redusere utdanningskapasiteten vil det bli enda hardere konkurranse om de plassene som finnes. Seleksjonen vil i enda høyere grad bli avgjort av karakterer og ikke av motivasjon for legeryrket. Denne tendensen er altfor sterk allerede i dag, og må motarbeides på det sterkeste.

— Vi kan ikke godta at kun økonomiske beregninger skal ligge til grunn for vurdering av behovet for leger. I undersøkelsen er det ikke gjort skille mellom sykehusleger og allmennpraktikere når behovet vurderes. Det finnes fortsatt steder hvor det er stort behov for flere allmennpraktikere, selv om dette ikke går fram av utredningene.

— Legenes privilegerte økonomiske stilling må vurderes og utredes med sikte på å gi legene de samme økonomiske kår som akademikere med tilsvarende utdanning ansatt i staten.

— Den frie etableringsretten må bort, alle leger må få faste lønnsordninger. Dette vil gi anledning til å øke antall leger og så innenfor de økonomiske rammer gruppen legger til grunn.

— Legeyrket er meget krevende og legene har stort ansvar i arbeidssituasjonen. Både for legenes eget arbeidsmiljø, og for de som behandles av dem, er det viktig at arbeidet foregår i forsvarlige former. Det må derfor være et krav at leger kommer inn under arbeidsmiljøloven på samme måte som vanlige arbeidstakere, og går ned på 38-timers uke.

— Pensjonsalder må vurderes som virkemiddel for å redusere antall praktiserende leger før en reduserer utdanningskapasiteten.

— Vi mener at reduksjon i utdanningskapasiteten i utlandet er uønsket. Utenlandsstudentene utgjør en viktig faktor for internasjonale impulser og falig utveksling, som har mye å si for miljøet i Norge. Å bruke tilgangen til lån fra Lånekassa som virkemiddel ser vi som uakseptabelt.

PROGRAM

<p>MARS. fredag 4. SYNKH lørdag 5. SYNKH tirsdag 8. KVINNEFRONTEN fredag 11. SIMON NICOL/DAVE SWARBRICK lørdag 12. SIMON NICOL/DAVE SWARBRICK fredag 18. STONEY and the HORNIES lørdag 19. STONEY and the HORNIES fredag 25. CUTTING EDGE lørdag 26. CUTTING EDGE</p> <p>APRIL. fredag 8. JAN SIMONSEN m/band lørdag 9. JAN SIMONSEN m/band fredag 15. AMO (arr.) lørdag 16. AMO (arr.) søndag 17. HAPPY TRAUM onsdag 20. JONAS FJELD m/OLE PAUS fredag 22. TRILLE lørdag 23. SVERRE KJELBERG m/band søndag 24. LONE KELLERMANN fredag 29. NOTODDEN BLUES BAND lørdag 30. NOTODDEN BLUES BAND</p>	<p>SYNKH KVINNEFRONTEN SIMON NICOL/DAVE SWARBRICK SIMON NICOL/DAVE SWARBRICK STONEY and the HORNIES STONEY and the HORNIES CUTTING EDGE CUTTING EDGE</p> <p>JAN SIMONSEN m/band JAN SIMONSEN m/band AMO (arr.) AMO (arr.) HAPPY TRAUM JONAS FJELD m/OLE PAUS TRILLE SVERRE KJELBERG m/band LONE KELLERMANN NOTODDEN BLUES BAND NOTODDEN BLUES BAND</p>
---	--

Disse utgjør nesten halvparten av saksmengden i Tinget. I universitetsstyret har det også vært uttrykt ønske om at instituttformennene bør være direkte re-

ten grad hatt den gjennomslagskraft i styret og tinget, som man helst håpet på.

Det nye forslaget med at instituttformennene (vitenskapelig

planer om å delegere makt til Styret i økonomiske saker, der saksmengden allerede er svær og hvor mange saker diskuteres dårlig, er det ingen grunn til å

planene og forhåpningene med mye motstand ettersom statssekretæren tenktes. Dette betydde ledelsen ved universitetet må begynne å spare og knipe inn. Det lot seg gjøre. I det siste statsbudsjettet heter det at Tromsø ikke lenger kan regne med å få særbehandling. Etableringsfaget er nå over. Det er på tide vi begynner å stå på egne ben. Folk klare det, er det nødvendig at ruskes opp i det gamle reglement. Altså er det tydelig «Tromsømodellen» må endre litt. Det betyr vel også at modellen er i fare. Den som alle sa men sa måtte bevares p.g.a. unike form.

Integreringsmodellen står heller ikke like sterkt i dag som tidligere. Dette viser den oppspiltinga av faga ved universitetet man er vitne til. Forhåpningene man hadde denne modellen var store da man startet. Funksjonen har ikke blitt den man hadde håpet på. Universitetet er lite, og dette undergraver kanskje litt de idealer som ble satset på.

Vel, da er det kanskje naturlig å spørre seg etter en gang UiTø går. Er disse små endringene med på å fjerne det fra opprinnelige planene man hadde? Slik situasjonen er idag, med så mange innkretninger og foreslått revisjon av styringsordningen, det kanskje ikke mulig å bevare den styreform som man hadde. Mange bekker små, gjør en så å. Til slutt ender man vel opp med ei styringsordning lik den ved andre universitet.

KRONIKK:

Styringsordninga ved Universitetet i Tromsø

presentert i Tinget. Hensikten med dette forslaget er å forbedre kontakten mellom de sentrale styringsorgan og instituttene. Når det gjelder varamedlemsordningen i styret for studentrepresentantene og revisjon av felles instituttreglement, så vil ikke disse bli endret i særlig grad. Dette er i korthet de endringer som er foreslått. Som nevnt innledningsvis, vet man aldri hva slikt bringer med seg. Vil endringene bli til det bedre eller vil de føre også dette universitetet ut i det tradisjonelle styre-settet, som man finner ved de andre universitetene. Foreløpig er det vanskelig å si så mye om dette. For studentene generelt vil vel endringene neppe ha så stor betydning. Frustrasjonen blir sikkert den samme for de nye studentrepresentantene i styre og ting m.h.t. spørsmål og problemstillinger, som den alltid har vært.

Det har alltid vært klaget på kontakten mellom de enkelte institutter og sentralledelsen. Instituttene vil og ønsker har i li-

ansatte) skal være representert i Tinget, kan ha en del fallgruver. På instituttene foregår det alltid en kamp om hvilke fag, områder eller retninger det skal forskes på. Ved at instituttformennene får plass i Tinget, kan de snike til seg ekstra goodwill for sine egne interesser. De vil få en sterk posisjon og tilgang til opplysninger som andre utelukkes fra. Dette betyr at konkurrerende grupper stiller svakere. I praksis kan dette bety at noen områder overprioriteres og at forskninga bestemmes av enkeltpersoner ved instituttene. Når det gjelder AHS og APPU's ønsker om å få representasjon i Styret, synes dette helt naturlig. Avslaget og begrunnelsen med et mer tungrodd Styre virker ikke særlig troverdig. Ved at disse enhetene representeres via andre fagområder, svekkes deres sjanser til å bli hørt i de forskjellige saker. Dette er ingen drømmesituasjon å komme i.

Erfaringsmessig vet man at saker som angår økonomi, ofte er kontroversielle. Kampen om midlene er stor. Når det nå er

vente seg rettfærdig og lik fordeling. Hva med AHS og APPU som ikke får representasjon i Styret? Vil de bli hørt i samme grad som de representerte gruppene? Vil de bli hørt i samme grad som de representerte gruppene? Ved at Tinget overfører myndighet til Styret i slike saker, tapes et behandlingsledd og kontrollen svekkes. Trolig også en lite ønsket situasjon å komme i. På Tinget møter flere. Dette skaper bredere diskusjon, slik at eventuelle mangler og feil lettere kan komme for dagen, noe som må være det beste for alle parter.

Den gang det ble bestemt å opprette Universitetet i Tromsø, het det at det skulle skapes en bedre høyskole, etter en annen struktur enn man hadde ved tilsvarende læresteder i landet. De erfaringene man hadde gjort der, var ikke tilfredsstillende. Nå skulle det lages noe bedre. Med stor spenning var det man kastet seg ut i oppgaven. Og mindre ble ikke entusiasmen da mer sentrale steder nede i Europa kastet sine øyne på stedet. Men optimismen,

Destruktiv kritikk typisk

Intervju:
Rolf Gaasland
Jesper Halle

Mange har etterlyst en prat med fotfolket på Åsgård. Så her kommer det. Bruno Aamo er en av de faglærte pleierne som jobber nattevakt. Han har jobbet på psykiatriske institusjoner i til sammen 11 år.

— Jeg har jobbet på andre psykiatriske institusjoner, Lier Sykehus (hvor jeg tok utdanningen), Gaustad og Statens Senter for Barne- og Ungdomspsykiatri. Sammenlignet med disse er Åsgård det beste sykehuset og en okei arbeidsplass.

— **Du har jobbet en del år på Åsgård, ser du noen utviklingstendenser?**

— Jeg begynte som dagvakt på klinikkpost og er nå som sagt nattevakt. På grunn av at jeg ikke har vært på samme post hele tiden er det vanskelig for meg å peke på noen spesielle utviklingstendenser. Institusjonen er imidlertid blitt mindre og preges en del av oppgittethet. Springer-journalistikken her i byen og ellers i landet gjør det vanskelig for oss. Destruktiv kritikk som tar mannen istedenfor ballen er typisk for avisens behandling av Åsgård. Drittkastingen gjør det vanskelig for pasientene og skaper en usunn negativ holdning.

— **Men kritikk må da ha sin berettigelse?**

— Jo, kritikk kan ha sin berettigelse, Reitgjerdet er et eksempel på dette.

— **Som pleier, hva er de mest akutte problemene på Åsgård?**

— Det vil jeg ikke gå konkret inn på p.g.a. taushetsplikten.

— **Hvis vi går tilbake til -79 og nedskjæringsdebatten, var du enig i kritikken mot Åsgård da?**

— Det var en kjerne av sannhet i kritikken mot Åsgård, men det meste var urealistisk og bak-

mål. En del av fagpersonalet har stirret seg blinde på Italia-prosjektet. Poenget for Åsgårds vedkommende er at pasientene kommer inn på et tidspunkt da lokalsamfunnet er utmattet. Man kan si at det er beklagelig at vi må ha institusjoner, men det er en nødvendighet.

— **Hva med innleggelsesrutinene. Kan pasientene forsvare seg mot dårlig behandling? Bli folk feilinnlagt?**

— Vi har en kontrollkomisjon som virker og sørger for at eventuelle mistak blir oppdaget. Jeg må dessuten få poengtere at det ikke er vi som henter inn folk til Åsgård.

— **Hvordan er din innstilling til medisinerer?**

— Medisinering er et faglig spørsmål som det er leger og psykiatikere som må ta stilling til. Min mening er at kjemien hjelper folk, selv om tvangsmedisinering i øyeblikket kan virke som et overgrep.

— **Men kan ikke medisinerer over lengre tid virke nedbrytende, passiviserende?**

— Jo, og det er en negativ side ved medisinerer. Medisinering er imidlertid nødvendig i mange tilfeller. Man kan f.eks. få pasienten til å møte verden istedenfor å la han/henne flykte inn i psykosens.

— **Er det slik at hvis Åsgård hadde hatt nok personale og ressurser, så ville personlig behandling kunne erstattet medisinerer?**

— Nei, selv om det var nok folk, ville vi trenge medisinerer. Jeg har sett psykoterapi med folk og ressurser til rådighet i aksjon, og ingenting har skjedd. En stor del utskrevne (fra Åsgård) går på medisiner og fungerer. Jeg anser ikke medisiner som en eller annen suspekt erstatning for adekvat psykiatrisk behandling, hva nå det måtte være. Medikamentell terapi overfor psykotiske pasienter er adekvat psykiatrisk behandling.

— **Brukes el-sjokk fremdeles?**

— ETC brukes og hjelper. Det brukes ved dype depresjoner og maniske tilstander under full narkose.

— **Er det ikke fare for at man svir av hjernen til folk?**

— Et el-sjokk gir en hjerne-skade tilsvarende den man får en lørdagskveld på Prelaten med øl.

— **Hvordan fungerer skjerming (ved skjerming beskyttes pasienten mot ytre impulser)?**

— Skjerming vil jeg ikke si noe om p.g.a. taushetsplikten.

— **Så alt tatt i betraktning, Åsgård fungerer til pasientenes beste?**

— Hvis jeg ikke trodde at pasientene kunne profitere på et opphold på Åsgård, ville jeg ikke kunne forsvare verken overfor meg selv eller andre å jobbe der. Selv om en innleggelse ikke er noen ideell løsning på en akutt krise, er det ofte den eneste løsningen.

Ufaglært i 7 år

Bjarne III er ei av de få som jobber på Åsgård fordi det er det hun har lyst til.

Noen ganger tenker hun på å kutte ut og heller åpne kino, men det er en annen historie.

Etter 7 år som ufaglært på «Huset» har hun nok en god del å bidra med i debatten omkring psykiatri og institusjonen Åsgård.

Som så mange andre mener også hun at Åsgård kunne bygges ned, vi kunne bygge ut mindre enheter og heller oppsøke problemene der de har sin opprinnelse ved å benytte oppsøkende team og familierterapi.

— **Storinstitusjonen Åsgård passiviserer pasientene. Andre tar ansvaret for dem**

— bestemmer spisetid, leggetid, vekketid og mye makt ligger i den nøkkelen som kan åpne alle låste dører.

Når du kommer som ufaglært til Åsgård, legger du med en gang merke til hvem som har pasient-kontakt. På dagtid sitter de fleste faglærte i møter, igjens om stuevakt sitter de ufaglærte og ekstravaktene.

Holdninger overfor pasienter har til tider vært merkelige. Pleierne har pratet over hodet på pasienten, han/hun reduseres til idiot-plan og omtales i 3. person. En bør kanskje tenke: Hva hvis det var jeg som lå her, hvordan ville jeg ønsket å bli behandlet?

Galskap er et tøyelig be-

grep — hvem er gal?

Ta f.eks. et pressa forhold: Hun kues og undertrykkes og bryter til slutt sammen — men hvem trenger egentlig behandling — han eller hun?

Hva fungerer egentlig Åsgård som, behandlende eller oppbevarende institusjon?

— Oftest er det jo et krav at vi skal fungere som begge deler.

Alt i utgangspunktet er det jo håpløst å «oppbevare» «håpløse tilfeller» sid eom side med behandlingsopplegg. Det vil til slutt bli et spørsmål om vi ikke trenger en institusjon/avdeling som tar seg av tilfeller som faller utafør vårt system.

Berit/Rolf

PACIFIC

et sted med trivsel...

Etter at Tromsø Maritime Club fikk åpen bevilling, er det en glede å nå kunne ønske alle velkommen. Vi har også skiftet navn, til

Pacific.

Lokalene ligger ved bruodet, i Skippergaten 21.

Telefon (083) 84 790

Steak House
Amerikanske retter
Dans til levende musikk hver kveld

Velkommen

Tvangsinnleggelse

Vi er en straffeekspedisjon hospitalet ditt har sendt oss

Vi er en straffeekspedisjon familien din har glemt deg

Vi er en straffeekspedisjon det finnes ikke mer å huske, det er på tide du også glemmer

Det er på tide du forstår: Infeksjonen din er infeksert hinsides enhver hatevne

Lys et i hendene er fullt av bandasjer, Luftveiene dine noe du innbiller deg

JH

Langslet-lappen -83?

For noen dager siden sto det å lese i Nordlys at en ny Langslet-lapp var under oppseiling. Dette gledet nok mange, men atter en gang viste «Nordlys» seg å være like lite troverdig som de er i mange andre sammenheng-er. En rask telefon til Norsk Studentunion var avklarende og negativ.

Arbeidsutvalget i Velferdskonferansen, det faste samarbeidsorganet mellom samskipnader, velferdsstiftelser og interesseorganisasjoner, har hatt møte med de som stiller med student-sosiale spørsmål i økonomi-avdelingen i Kultur- og vitenskapsdepartementet.

Hensikten med møtet fra AU's side var å dokumentere behovet for husleiestøtte på studentbyene.

Husleiene på studentboligene har økt mer enn bout-

giftene i resten av samfunnet. Innføringen av nye lånevilkår i Husbanken i fjor har reelt slått hardere ut for studentboliger enn for andre boligslag. Det er nå fare for at studentboligene rett og slett priser seg ut av markedet.

Departementet hadde ikke særlig positive signaler å komme med. Det var tydelig at argumenter om studentenes økonomiske situasjon hadde liten gjennomslagskraft. Alle må jo stramme inn, også studenter, lød tonen. Langslet-lappen -82 var en ekstraordinær bevilgning for å lette overgangen til de nye lånevilkårene. Departementet var svært negativ til permanente støtteordninger for å få ned rente- og avdragsutgiftene for studentboliger. Det departementet likevel

var redd for, var muligheten for økende antall tomme hybler.

AU i velferdskonferansen skal ha et nytt møte med departementet hvor AU skal legge fram dokumentasjon på at søkingen til studentboliger er sterkt redusert. Det skal også legges fram oversikt over de viktigste utgiftspostene som har presset husleiene på studentboligene i været.

På møtet ga departementet også klare signaler om at det vil ta tid før et eventuelt forslag om ekstrabevilgning kan bli lagt fram. Det vil ikke komme på tale å få klart noe forslag som i fjor. Da kom det i begynnelsen av mars. Nå må vi regne med at det neppe kan komme i dette semesteret.

UTROPIA RETTER:

I forbindelse med vår Åsgård-reportasje i julenummeret er vi blitt gjort oppmerksom på en feil. Under headingen Feilmedisinering skrev vi at Ninny Olsen fikk innsprøytinger med antidepressivaet Sinequan. Pasienten fikk ikke Sinequan, men et anti-psykotisk re-

medium som kalles squalone. Sinequan fins visstnok ikke som depotmedisin, dessuten gis det i form av piller, ikke sprøyte.

I tillegg har vi fått en del nysgjerrige henvendelser angående studenten som under et kort sommervikariat ble forfremmet til avdelings-

leder. Ingen ser ut til å ha hørt om dette tilfellet. Vi prøver oss derfor med en presisering: Studenten ble ikke forfremmet til avdelingsleder, han ble overlatt ansvaret for en avdeling for en tid.

red.

Barnehager

Studenter som ønsker barnehageplass for året 1983-84 må søke innen

1. APRIL

Det kan søkes om plass ved følgende barnehager:

Maurtua: 3 mndr.-7 år
Tiriltoppen: 1-7 år
Aurora: 4-7 år
Huskestua: 3-5 år
Breivika: 3 mndr.-7 år
Kvaløysletta: 3 mndr.-7 år

Søknadsskjema fås i barnehagene og på Studentsamskipnadens kontor, tlf. 81 012.

Søknaden sendes til Studentsamskipnaden, Storgt. 25, 6. etg.

Revurdering av venteliste - frist 1. november.

Konkret vil vi satse på:

— Å halde fram med arbeidet for å gjere avisa leseleg og engasjerande, men samstundes gå inn for ei sakleg og grundig line.

UTDANNING TIL

Det er berre Oslo, Bergen og Trondheim som har særskilte kontor der akademikerar blir registrert. Bergen hadde 352 akademikerar utan jobb i januar. I Oslo er det i overkant av 400 arbeidsledige akademikerar. Dette er ein auke på 45 prosent frå i fjor.

Åpne dører til eit stengt arbeidsmarked på arbeidsformindlinga.

Over 75 000 går arbeidslause her i landet. Dette rammar også folk med høgare utdanning. Utopia har leita litt rundt og prøvd å finne tall og prognoser på dette.

Ved Arbeidsdirektoratet i Oslo får vi opplyst at det ikkje blir foretatt særskilt registrering av arbeidslause akademikerar for heile landet.

NAV (Norges almenvitenskapelige forskningsråd) driv med kartlegging av arbeidslause akademikerar eit halvt år etter eksamen. Den siste undersøkelsen som omfattar studentkull uteksaminert i 1981, var enno ikkje ferdig da vi ringte.

Arbeidskontoret i Tromsø re-

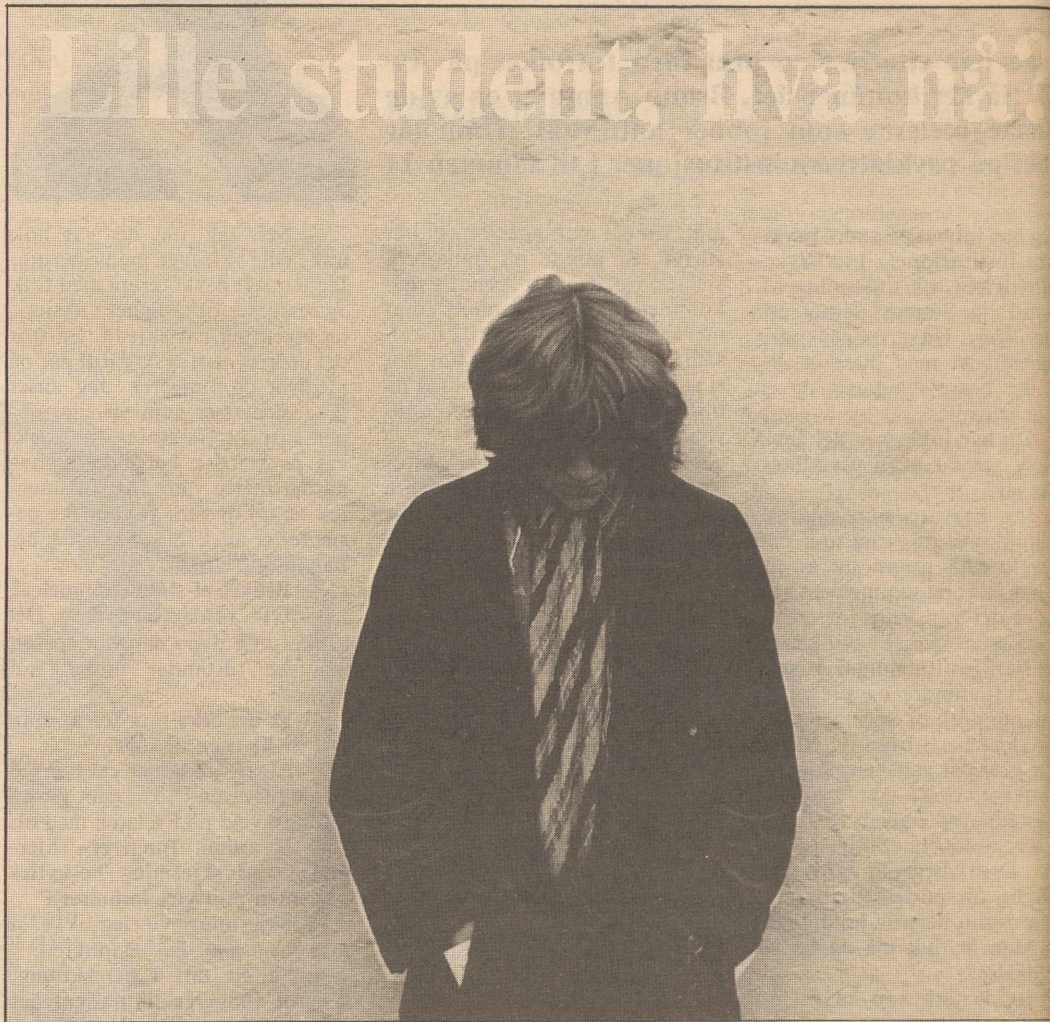
gistrerer ikkje arbeidsløse i forhold til utdanning særskilt. Det er dårlig med statistikk og prognoser når det gjeld det framtidige arbeidsmarkedet. Dette er noko vanskeleg og innfløkt å lage prognoser på, og burde heilt sikkert vore forska meire på, seier yrkesrettleiar Jan Ulvin ved arbeidskontoret i Tromsø.

— Norsk Lektorlag har gjort ein undersøkelse som viser at 17 000 lærarar vil bli overflødige i skolen for 1990 dersom utdanningskapasiteten er den samme, og det ikkje blir færre elevar pr. klasse eller rammetimetallet og leseplikten blir skjært ned. Skolesektoren har tradisjonelt vore ein av dei viktigaste avtakarane til høgt utdanna arbeidskraft.

Ein reknar med eit stort behov for mellomteknisk personell og høgare utdanna teknisk personell i framtida. Her er det den framtidige oljeutvinninga på kontinentalsokkelen som kjem inn. Beregningar oljeselskapa har gjort viser at den vil gje omlag 5000-10 000 arbeidsplassar. Hovedsakelig fagarbeidarar, opplyser Jan Ulvin.

I dei skjerma næringane, slik som den offentlige sektor, skolevesenet og helse- og sosialsektoren betyr statens disposisjonar mykje for sysselsettinga. I siste nummer av Økonomisk Utsyn frå Statistisk Sentralbyrå blir det påpekt at ein stor del av arbeidsløysa kjem frå dei skjerma næringane.

Det er dei unge, ufaglærte og dei eldre som vil bli hardest ramma av arbeidsløysa. Akademikarar vil nok også i framtida måtte vente seg større konkurranse om jobbane og at vi vil få ein større grad av overkvalifisering. I den siste tida har vi merka at også høgt utdanna arbeidskraft registrerer seg som ledige, men dei har større sjanse til å få arbeid enn ufaglært arbeidskraft, seier Jan Ulvin.

Utnytting av arbeidsløs ungdom?

av Tone G. Johannesen

Antall arbeidsløse er på vei opp mot nye urovekkende høyder. I desember 1982 lå antall registrerte arbeidsløse på 62 800. Det reelle tallet ligger på rundt 75 000. Dette utgjør en arbeidsløshet på 3,2 prosent av den totale arbeidsstyrken (nov. -82). Det er ingen ting som tyder på at tallet på arbeidsløse har sunket siden november i fjor. Blant de som er hardest rammet, er de unge arbeidsløse. For ungdom mellom 19 og 24 år ligger arbeidsløsheten på 8,7 prosent.

Situasjonen har gradvis forverret seg siden -74, til å bli eksplosjonsartet de siste årene.

For å avhjelpe situasjonen hos de såkalte ressursvake arbeidssøkende grupper, deriblant ungdom, har Arbeidsdirektoratet utarbeidet ulike arbeidsmarkedstiltak.

Yrkesorienterende programmer

Et av disse arbeidsmarkedstiltakene går under navnet Yrkesorienterende programmer. På et møte arrangert av Tromsø SV hvor nettopp søkelyset var rettet på ungdom og arbeid, ble dette kurset sterkt kritisert av ungdom som var til stede.

Det ble understreket at ungdommen trenger skikkelig vern mot å bli utnyttet som arbeidskraft. Arbeidsmarkeds-konsulent Arvid Ahlquist innrømmet da også at kurset hadde sine svakheter. Ahlquist sa at en ikke kan se bort fra at bedrifter kan spekulere litt i arbeidsmarkedstiltakene. En av ungdommene fortalte litt om sine erfaringer

med dette kurset. Hennes historie bekreftet at kurset legger forholdene svært godt til rette for arbeidskjøperne, ikke for de arbeidssøkende.

Uforpliktende kontakt

I brosjyren over «Yrkesorienterende programmer» utgitt av Arbeidsdirektoratet går det klart fram at bedriftene ikke har noen som helst forpliktelser overfor de arbeidssøkende som blir utplassert i bedriftene i løpet av kurset. «Tiltaket gir ingen forpliktelser for arbeidsgiverne utover den tid det (kurset) varer, men gir dem selvsagt gode muligheter for å få kontakt med nye arbeidssøkende,» heter det i brosjyren.

Når det gjelder kursets siktemål overfor kursdeltakerne heter det: «... å redusere usikkerheten med hensyn til egne muligheter i yrkeslivet og de krav bedriftene stiller ... og gi bedrifter og arbeidssøkere muligheter for uforpliktende kontakt.» I en tid hvor det er knapphet på arbeidsplasser og hvor arbeidskjøperne så å si kan velge og vrake mellom arbeidssøkende, er det ikke tvil om hvem som nyter godt av denne såkalte uforpliktende kontakten.

Slik kurset er lagt opp gir det arbeidskjøperne for det første gode muligheter for å skaffe seg billig arbeidskraft. Deltakerne på kurset får ingen lønn av bedriften. Arbeidsformidlingen utbetaler en økonomisk stønad til kursdeltakerne på ca. 60-70 kroner pr. dag.

For det andre gir det bedriften mulighet til å velge og vrake arbeidstakere blant en

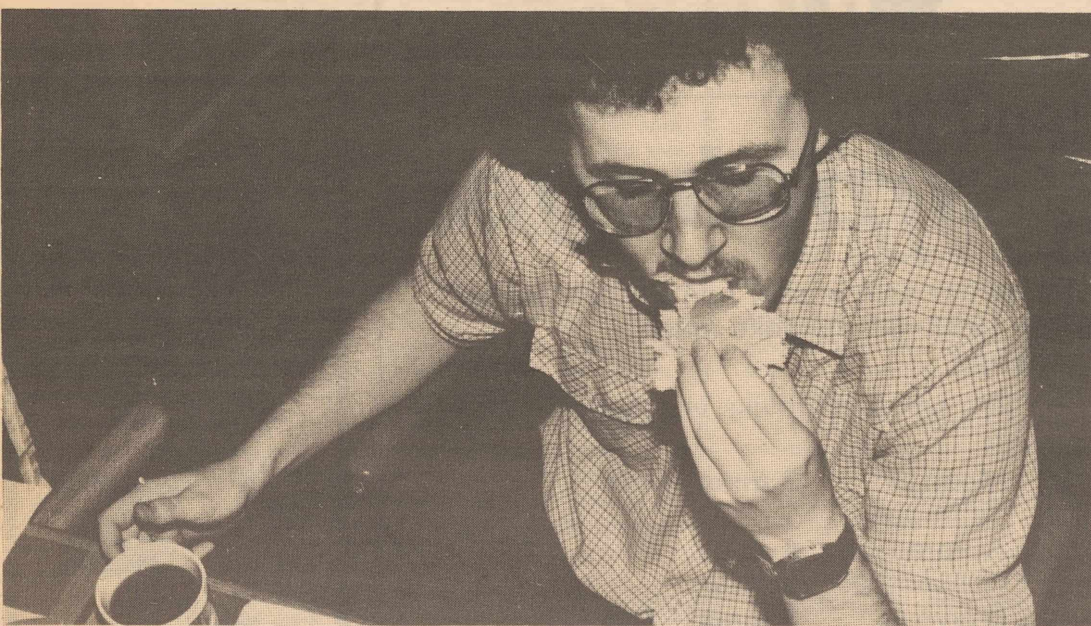
stor mengde ungdom dersom det blir snakk om ansettelse i bedriften. Til slutt kan det den effekt at det hindrer opprettelse av nye arbeidsplasser fordi bedriften kan bli forfylt med billig arbeidskraft fra kursene.

Arbeidsformidlingens stilling

Riktignok er det slik at arbeidsformidlingen strengt tatt skal fungere som en formidling mellom arbeidssøkende og arbeidskjøperne. Likevel når først holdes kurs som så å si jeg forstår skal bidra til å hjelpe arbeidssøkende, vil arbeidsformidlingen være varsom slik at kurset ikke den motsatte virkning, å hindre bedriftene.

Enkelte ungdom føler slik at det er bedre å ha noe å gjøre, det vil si gå på kurs, å ikke ha noe å gjøre i det tatt. Det ser ut til å være kurset som oppnås i bedriften. Det er klart at kurset har sine positive sider. De faktisk ungdom som får gjennom kurset. Det må nettopp være intensjonen, ten skaffe dem jobb eller formere om videre utdanning. Det ungdom trenger dag er en arbeidsplass, i tillegg gå på kurs etter kurs for å bli informert om arbeidsplasser de har få sjanser til å få. dere trenger de vern mot å bli utnyttet som arbeidskraft. ting er i hvert fall sikkert, er ikke ferdig med den tid hvor arbeideren står med hånda og trygler om arbeid. Yrkesorienterende programmer bidrar i hvert fall ikke å hindre dette.

Havnar på sosialen?

Geir Melangen frå Finnsnes, født 1960. Har historie mellomfag og driv på med nordisk grunnfag. I tillegg reknar han med å ta eit humanistisk fag til og fullføre hovedfag cirka 1986-87.

Reknar du med å få jobb etter endt utdanning?

— Eg siktar meg inn på lærarjobb i den vidaregåande skulen, men utsiktene verkar dårlege. Hørte i radioen at det var behov for 3000 færre lærarar, men eg håpar sjølv-

sagt på jobb i Troms eller Finnmark.

— Er det ikkje litt skremmande utsikter.

— Eg gir no blaffen i utsiktene, og studerer heller noko eg er interessert i framfor å hive meg på geologi ilag med 70 andre. Vi havnar vel på

sosialkontoret uansett. I same slengen må eg og få sagt at eg meiner humanistiske fag må oppprioriterast.

— Gjeldsbyrden, kva med den?

— Ein må jo ta lån for å få gjera det ein vil gjera. Ingen vits i å sette seg ned å tenke på låna. Men eg føler meg nøyd til å jobbe ved sida av. Her på gangen eg bur jobbar åtte av ti ved sida av. Tidlegare har eg satsa på å jobbe om sommaren, men det held ikkje lenger.

ARBEIDSLØYSE?

Det utdanningspolitiske bildet vil i stor grad bli preget av økonomiske nedskjæringer, arbeidsløse innafor tradisjonelle akademiske yrker og ei rask utvikling av behov for teknologisk og økonomisk utdan-

Tekst: Ragnar Lurås
Foto: Tor Svarverud
Jan Erik Gjernes

— Med dei dystre utsiktene vi har nå, vil du fraråde folk å ta ei universitetsutdanning? Vi rettar spørsmålet til Else Bottengård.

— I ei tid med stor arbeidsløse vil det vera fornuftig å ta ei universitetsutdanning framfor å gå arbeidsledig. Det er vel det som er spørsmålet for mange som går ut av den vidaregåande skolen.

— Det vil vera svært uheldig å sette begrensningar på opptak av studentar, fordi dei vil gå arbeidslause etterpå. Universitetsutdanning gir jo meining i seg

sjølv. Til dømes har Universitetet i Roskilde fått direktiv om å legge ned dei humanistiske faga. Det er jo heilt meiningslaust.

— Men det er atskillig verre å motivere for universitetsutdanning i dag. Ein må jo motivere for ein framtidig jobb og ikkje som eit alternativ til å gå arbeidslaus.

— Kva slags utdanning kan vera lønnsamt å ta med sikte på jobb i framtida?

— Kva slags jobb? Vi brukar å dele inn i lærarutdanning, offentleg og privat administrasjon og forskarutdanning. Det er eit heilt klart behov for lærarar med utdanning i sosialøkonomi, matematikk og fysikk. I tillegg er det også behov for EDB i skolen. — Når det gjeld offentlig og

na personell. I ei usikker tid med fare for å ende opp uten jobb, tok vi ein tur oppom studieveiledninga for å få råd.

privat administrasjon er det meir spådommar. Folk med geologi i kombinasjon med geografi, samfunnsvitenskap vil det vera behov for i fylkesadministrasjonen. Til dømes er det oppretta stillingar som fylkesgeolog. Det er ikkje lurt å satse ein-sidedig på offshore.

— I offentlig og privat administrasjon vil det også vera bruk for folk med solide språkkunnskapar, til dømes hovudfag, til å knytte kontakter internasjonalt.

— Langslet har jo sagt at det er ei forgubbing i norsk forskning. Det er få sjansar for rekruttering til faste forskerstillinger. Slik det er no er det ein vridning mot oppdragsforskning over kortare tidsrom. Eit felt som ein ser at det er sjanse for rekruttering er fiskerifag, der det er eget forskningsråd og midlar.

— Eg vil fraråde folk å satse ein-sidedig på eit fag. Med det meiner eg at ein må sikre ein bredde under cand.mag.-graden. Ein kan kombinere fag på tvers av fagskiltene, til dømes realfag, samfunnsfag og språk. Med samfunnsvitenskaplig hovudfag kan det vera lurt å trekke inn data som støttefag. Eller ha eit språkfag, til dømes tysk som støttefag til ei teknologisk utdanning.

— Ser ein på arbeidsløsestatistikken for Oslo, er det cand.mag.'ar som går arbeidslause. Det er fordi dei i stor grad konkurrerer på lærarmarkedet og ofte har fag som ligg litt på sida av dei skriftlege faga i skolen, slik som antropologi, biologi og psykologi. Ein stor del kunne sikkert fått jobb dersom dei hadde spesialisert seg og tatt hovudfag.

— Har du eit råd til unge artianarar og ellers dei som lurar på om dei skal satse på ei universitetsutdanning?

— For ti år sidan var det ei grønn bølge i universitetsmiljø. Der mange tok fag som biologi, arkeologi og sosiologi.

I dag er det ein teknologisk bølge på full fart oppover, og mange har latt seg rive med av den. Det er ikkje alltid lurt å hive seg på sånne bølger. Ein bør velge fag etter interesser.

Slik får du arbeidsløsetrygd:

- Du må ha tjent kr. 16 400 i siste kalenderår — eller som gjennomsnittlig inntekt dei tre siste åra.
 - Du må være villig til å flytte.
 - Du må stå som arbeidssøker.
 - Etter tre år fell trygda bort.
- For å få støtte frå sosialomsorgen, blir det ikkje tatt hensyn til om du ikkje får jobb i tilknytning til utdanninga du har. Men om du i heile tatt får arbeid.

NSU KOMMENTAR

Thorvald Sirnes, leder i Norsk Studentunion, seier i ein kommentar til Utopia at antall studieplassar ikkje må reduserast som ein følge av den aukande arbeidsløysa. Ein må heller bygge ut og auke antall studieplassar.

For det første fordi ungdomskulla som går ut av den vidaregåande skulen vil auka i tida framover. For det andre fordi folk ikkje får arbeid. Dette rammar spesielt ungdom, det er bedre at folk tar utdanning og kvalifiserer seg

istaden for å gå ufaglærte. Dei får kunnskapar, innsikt og utviklar seg. Utdanning gir folk meir oversikt, det blir lettare å manøvrere og klare seg i samfunnet. Folk får evne til å handle når ein gir utdanning.

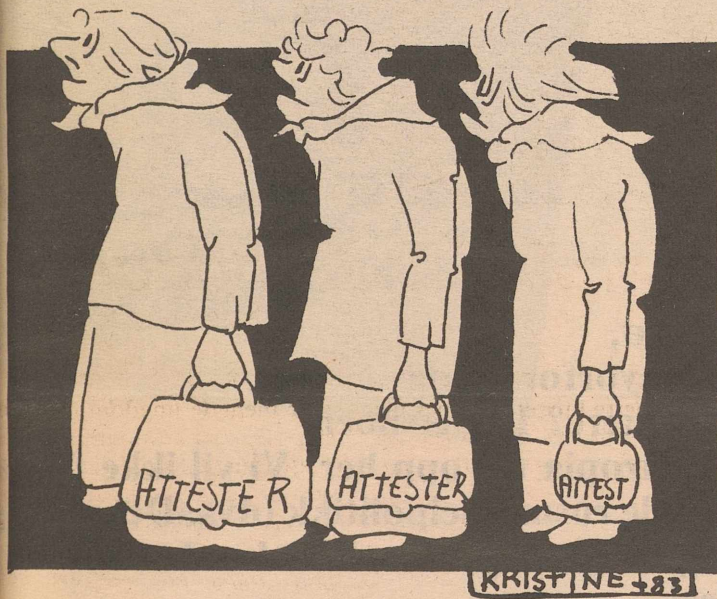
Den sosiale tryggleiken til studentane er også noko vi i Norsk Studentunion er opptatt av. Slik det er no, er det vanskelig å få arbeidsløsetrygd dersom ein ikkje får arbeid. I tilfelle blir den svært låg. Ein må gå på sosialen.

Derfor er det viktig at dei som går ut av den vidaregåande skulen eller universitetet må få arbeidsløsetrygd som dei kan leve av.

— Er det noko råd du kan gjere studentar i dag?

— Det måtte i tilfelle vera at dei ikkje må slutte med cand. mag.-graden, men ta hovudfag. Hovudfag er ein forutsetning for å få jobb.

Av Ragnar

— Køen av arbeidslause akademikarar aukar. Dei med hovudfag stiller best.

Inn i oljebransjen?

Roger Johansen frå Tromsdalen
født: 1957

Har cand. mag.-graden med geologi, kjemi og litt matematikk.

Holder på med hovudfag.

— Reknar du med å få jobb etter endt utdanning?

— Vi regnar med å få jobb. Nokon må søke ein del etter avslutta utdanning. Det er ikkje berre å ta geologi, ein må også ha dei rette retningane i geologi. Geofysikarar og cedentologar er mest etterspurt i oljeindustrien.

— Eg har inntrykk av at folk trur du er sikra jobb før du er ferdig. Det har vært gjort — geofysikk-retningane på NTH, men det gjeld nok ikkje i dag.

— Satsar du på oljen?
— Det gjer eg ikkje primært, der er det sjølvsagt let-

tast å få jobb, men eg har også andre alternativ.

— Dei som har gått ut med geologi i Tromsø ar vist seg å vera dyktige og har fått allsidige arbeidsoppgåver ifølge lærekrefter her oppe.

— Kva med studiegjelda?
— Den blir stor, ganske stor. Det blir nok noko som blir å tyngje lenge utover. Men når ein er komme så langt er ein berre nødt til å stå på og bli ferdig.

Ein er nødt til å låne pengar, men eg jobbar òg ein del ved sida av studiane og har sommarjobb.

Lånekassa

Ved Statens Lånekasse for Utdanning sitt distriktskontor i Tromsø er det ikkje registrert nokon nedgang når det gjeld antall søkere til studielån. Antall søkere er som tidligare.

Det virkar også som studentane tar fullt lån og ikkje finansierar studiet ved deltidarbeid. Men det finnes ingen systematisk oversikt eller data på dette.

Lånekassa har likevel merka ein auke i antall søknader om betalingsutsettelse. Men her må ein også ta med at antall tilbakebetalinger har auka.

Fóhn Herrefrisør

er nu i NNS-bygget,
Strandtorvet 2B
Trendman Touper
Markedets beste

CASH

UNGDOMSKONTO

Ungdomskontoen er imidlertid bare en liten del av vårt tilbud overfor ungdom av i dag. A/S Fiskernes Bank har nå åpnet sin nye avdeling for ungdom over 16 år. "UngService" som er navnet på avdelingen ligger i bankens nye lokaler i den gamle Handelskolen. Dersom du har behov for råd og veiledning i økonomiske spørsmål er dette det riktige stedet. Velkommen til en prat i banken!

Fiskernes Bank
KYSTENS BANK

RUS OG RESTRIKSJONER Et duellintervju

Alkohol virker sløvende, ingen tvil om det. I hvertfall på vanlige borgere. Men i kommunestyret ser ingen ting ut til å live opp mer enn en alkoholdebatt.

— Det er typisk, sier kommunestyrerepresentantene Bi Haavind og Hermann Kristoffersen, og så langt er de enige. Sjenkebevillingene

— Hva slags plass har rusmiddelproblemet på partienes programmer?

BH: — Vi (SV) har bekjempelse av stoff- og alkoholmisbruk med i programmet. Vi har programfesta ølpol, og er positive til milde restriksjoner. Og vi prøver, som venstresida alltid har gjort, å se rusmiddelproblemet i en større sammenheng.

HK: — Vi har det veldig høyt på programmet vårt. (RV's). Men restriksjoner er ikke viktigst. Det som er viktig er de økonomiske forholdene i samfunnet. Som ungdomsarbeidsledigheten. Den kan ødelegge en hel generasjon.

BH: — Jeg er enig i at ungdommens sosiale situasjon er viktig. Men det er nødvendig med restriksjoner. Det er ingen stor sak, men en nødvendig del av politikken. Alkohol er legalt og ubredt. Stoff er kriminelt, og mindre spredt.

— Er det alkohol eller narkotika som er hovedproblemet?

Jeg vil legge størst vekt på narkotika. Narkotikaen kan kriminaliseres. Stoffmisbruket må stoppes, jeg tar avstand fra narkoliberalismen. Det er narkoliberalisme å likestille stoff med alkohol.

BH: — Det er ikke riktig med et så sterkt skille mellom stoff og alkohol. Vi må bruke andre midler mot stoff enn mot narkotika, men det er en målsetning å bekjempe alle rusmidler. Og alkohol er hovedproblemet idag, fordi det er mest ubredt. Det er ingenting som sier at alkohol er mindre farlig enn mild narkotika. Men alkohol er sosialt akseptert. Vi bør ikke skille så sterkt,

men heller sidestille alkohol/narkotikaproblemene.

HK: — BH og Co. driver restriksjonene for langt. Det som skjedde i «Per Sundby-saken» er en uting. Det er en klar klasseinndeling å si ja til Paletten og nei til Rio Bravo. Det blir spørsmål om «møkkaplass eller ikke.»

BH: — Jeg stemte mot bevilging til Paletten.

HK: — Rio er ikke den eneste plassen det har vært noe tull med. Men det er det eneste tilbudet til mange ungdommer. En bør ikke trampe ungdommen på tærne, det er de som får svi. Ved å minske antallet bevillinger, øker man det private forbruket av alkohol. Det er uheldig.

BH: — Det er ikke noe argument. Vi må se på kvaliteten på utestedene. Det er hvordan stedet er drevet, og ikke folk som går der som er det avgjørende. Jeg er heller ikke enig i Per Sundbys moralske pekefinger.

HK: — Dersom det dukker opp at Charly eller Grand Restaurant misligholder sine bevillinger, ville jeg ikke nøle med å gå inn for å frata dem bevilgingene. Men med Rio: Ikke faen!

— Er offentlig drikking bedre enn privat drikking?

BH: — Ja, men det forutsetter kvalitet. Det er positivt med et variert uteliv. Men vi har et politisk ansvar for alkohol — såvel som stoffproblemet. Vi lever i en myte om at narkotika er et samfunnsproblem mens alkohol er et privat problem. Alkohol er en samfunnsak!

For arbeiderbevegelsen har de

er en liten og mindre viktig del av alkoholpolitikken, men er et av de få områder hvor kommunestyret faktisk har en viss makt.

Hvor mye skal man gi seg inn på restriksjoner, og hva er restriksjonene verd? Her tar enigheten mellom Kristoffersen og Haavind fort slutt.

sosiale forhold stått i sentrum for politikken. Alkohol/rusmiddelpolitikken har vært sett som et ledd i dette.

HK: — Alkoholsaken er blitt gjort til et individuelt problem — dette er misforstått. Den har vært en del av arbeiderbevegelsens kamp for økonomisk/politisk rettferd. Vi bør kunne tolerere litt slinger i valsen fra utestedene. Privat drikking skaper bare flere problemer. Da drikker folk HB hjemme og slår kjerring og unger. Tromsø har vært unik, med mye uteliv. Jeg mener det har vært et gode for Tromsø.

BH: — Jeg har inntrykk av at folk går mindre ut nå enn for noen år sia, pga. dårligere råd. Men jeg tror alkoholproblemet blant ungdommen er større enn før. Og 90% av dem skyldes sosiale forhold. Tiltak som ølpol og færre utesteder er lite viktige.

BH: — Sånne tiltak kan påvirke på sikt.

— Hvordan plasserer studentene seg i «drikkebildet»?

BH: — Det er mulig at studentene går mere ut enn annen ungdom. De er «unge lenger». Men jeg tror ikke de drikker mer enn andre på samme alder.

HK: — Studentene er nok mindre utsatt for alkoholproblemer enn andre — de har noe å holde på med. Det er skapt en myte om at studentene drikker som svin, i første rekke via journalist Einar Sørensen i «Tromsø». Studenter har dårligere råd enn andre, og drikker neppe mer.

— Vil dere gå inn for bevilging til studenthuset i Skippergata?

HK: — Ja, det er et positivt tiltak. Spesielt om det blir et sted for rimelige priser. Sånne som det er i dag, er det alt for dyrt å gå ut. Restaurantnæringen er ikke av de minst grådige med prisene. Øl burde koste mindre enn hva det gjør idag.

BH: — Det kan neppe være et mål i seg selv. Jeg er mer positiv til et sånt tiltak som studenthuset enn til mye annet som drives. Mange utesteder baserer seg først og fremst på alkoholsalg, ikke på å lage et godt miljø. Alkoholsalg gir mest profitt.

— Hva med Rio?

— For ungdommen her i byen var Rio en oase i en ørken, selv om det var en oase med skittent vann.

BH: — Vi må ha visse prinsipper. Det er det ofte vanskelig å få folk til å forstå. Jeg kan skjønte at folk blir irriterte når plassen de pleier å gå på blir stengt. Men en kan ikke bare ta hensyn til til dette. Man må opprettholde et visst nivå på stedene. Rio Bravo var et dårlig ungdomstilbud slik det ble drevet.

HK: — Stedene blir forma av folk som går der og deres drikkevaner.

BH: — Holdninger til alkohol er ikke noe man har med seg. Fritt øl og lave priser er med på å forme dem den gale vegen.

HK: — Det er alt for dyrt her i byen. Jeg kunne tenke meg å gå rundt med en underskriftsliste: «Ned med ølprisen!»

BH: — Den ville ikke jeg skrive under på.

Duellantene foran en av byens fuktige oaser. Personen i midten har ingen befåtning med intervjuet, men deltar på bildet som sakkyndig på emnet.

Hvem ruser seg i Tromsø, hva ruser de seg på og hvorfor — og burde de heller latt det være? Det er noen av problemstillingene Utopia tar opp her. Vi vil ikke for noen patentsvar angående rusmiddelpolitikk (dvs. Det vil være bare ikke) men heller gi en situasjonsbeskrivelse. Leserene er til debatt. Værsgo' les!

Det visste vi jo fra før

Det finnes ikke noen undersøkelse av Tromsøstudentenes rusmiddelbruk, men «Ungdomsundersøkelsen i Tromsø» har en del statistikk når det gjelder rusmiddelbruk blant 13—17-åringene. Som med så mange undersøkelser: Resultatene kunne vi nesten ha gjettet på forhånd, men det er jo bra å vite i stedet for å tro, så ut med øra — facts kommer!

Ungdomsundersøkelsen fra 1982 viser at ca. 85% av 17-åringene hadde drukket alkohol (mere enn ca. en flaske øl) en eller annen gang. 7% av 17-åringene hadde drukket mere en 5 ganger siste måned, 16% 3—5 ganger, 36% 1—2 ganger og 41% hadde ikke drukket i løpet av siste måned.

Når det gjelder hasj eller marihuana har 19% av 17-åringene prøvd det, 81% har ikke. Av de som har prøvd cannabis sier ca. 1/3 at de har brukt det over 20 ganger siste året, dvs. 7% av 17-åringene. Det er også verd å merke seg at det ikke er noen nevneverdige forskjeller i rusmiddelbruken mellom gutter og jenter. Det eksisterer altså en slags likestilling, på godt og vondt.

Når det gjelder sniffing: 13% av 17-åringene har prøvd det. I motsetning til cannabis og alkohol er sniffing mye mer utbredt blant gutter. Prosenten av Tromsø-ungdom som har sniffet er forøvrig omtrent dobbelt så stor som den var i Oslo og Kristiansand da tilsvarende undersøkelser ble foretatt i 76 og 77.

Sammenhenger

Som en vel kunne vente viser undersøkelsen sterk sammenheng mellom bruk av ulike rusmidler. De fleste ungdommene bruker flere rusmidler om hverandre.

Undersøkelsen viste også at rusmiddelbruken var mye større blant de ungdommene som selv mente de hadde vesentlige problemer av et eller slag enn blant de som ikke mente det. Det er verd å merke seg at ingen av ungdommene oppga rusmiddelbruk i seg selv som et problem.

Det er ikke noe merkelig i at de som mener de har for lite å gjøre på fritida bruker mere rusmidler enn de som har det «passende». Litt mere pussig er det kanskje at de som mener at de har for mye å gjøre på fritida også ruser seg mere enn de i gruppen «passende».

menheng med rusmiddelbruk. Ungdommen ruser seg ikke nødvendigvis selv om mor er utrykkeslivet (der fikk du den K. K.), til gjengjeld er det en tendens til at de som bor sammen med bare en av foreldrene ruser seg mer enn de som bor sammen med begge. Ungdommer med mange søsken ruser seg oftere enn dem med få eller ingen, men innflyttere ruser seg ikke mer enn innfødte Tromsøværing. Som hovedkonklusjon slår den delen av undersøkelsen fast det viktigste ikke er ungdommens bakgrunn men problemene ungdommen opplever i sin nåværende situasjon.

Konflikter

Undersøkelsen viser at trøbbel og vantrivsel på skolen har sterk sammenheng med rusmiddelbruk. Konflikt med foreldre har også veldig stor betydning. Ver er det selvsagt dersom en har vansker på begge hold. Blant med sterk skole- og foreldretilnytning var det 1% som hadde drukket alkohol over 3 ganger siste måned, 0% som hadde brukt hasj over 6 ganger siste og 1% som hadde sniffet noe gang.

I gruppa med svak/konfliktfylt skole og foreldretilknytning var tallene 25% når det gjaldt alkohol, 21% når det gjaldt hasj og 33% når det gjaldt sniffing. (Dette kan selvsagt være

DOP:

Vi kan kalle ham «Bjarne» I:
Uten rusen stopper Norge

Vi kan kalle ham «Bjarne», han er midt i 20-årene, kjenner ganske bra til rusmiljøet i Tromsø. Selv bruker han alkohol, marihuana eller hasj hvis han vil ha en rus, men rører ikke noe sterkere — «noen prinsipper må man ha!»

— Mange som ruser seg i Tromsø?

— Ikke så mange på harde stoffer, men sikkert flere tusen som bruker hasj, for ikke å snakke om all fylla.

— La oss begynne med hasjen, er den mere utbredt her enn andre steder?

— I forhold til innbyggertallet tror jeg Tromsø er byen i Norge der det fyres mest. Det omsettes sikkert både ett og to kilo i uka hvis det er nok tilgang. (Merk dem det herr politimester). I Tromsø er det hasj i alle ungdomsmiljøer, både hos de lilla studentene og skoleungdom og arbeidsløse og hos de pene borgerbarna. Byen ække så jævla svær, men omsetninga er stor nok til at folk kan leve av den uten å pushe harde stoffer.

— Men det finnes et miljø av folk som er på harde stoffer?

— Det er en gjeng eldre folk som er på hardere stoff, men miljøet er ikke så stort. Innen det miljøet igjen bruker ganske mange amfetamin, det er forholdsvis få, en tyve-tredve stykker som bruker morfin og heroin, de får stort sett tak i det ved båtbrekk og sånt. Det er ingen eller liten organisert omsetning av morfin og heroin her i byen, heroin finnes nesten ikke i det hele tatt. Du skal være klare over at det er stort skille mellom hasjen og de andre stoffene her i byen. De som er på harde stoffer går ikke inn for å selge til ungdommer eller rekruttere dem til miljøet. Dessuten ender junkiene ofte i Oslo, der er det lettere å ordne seg med stoff. Tromsø by er ikke så stor, du har ikke gate-

barn og 12-årige horer her, selv om det lett kan komme til å bli verre. Tromsø er allerede en småby med storbyproblemer, og hvis krisa fortsetter samtidig som du får oljevirksomheten hit kan det bli beinhardt.

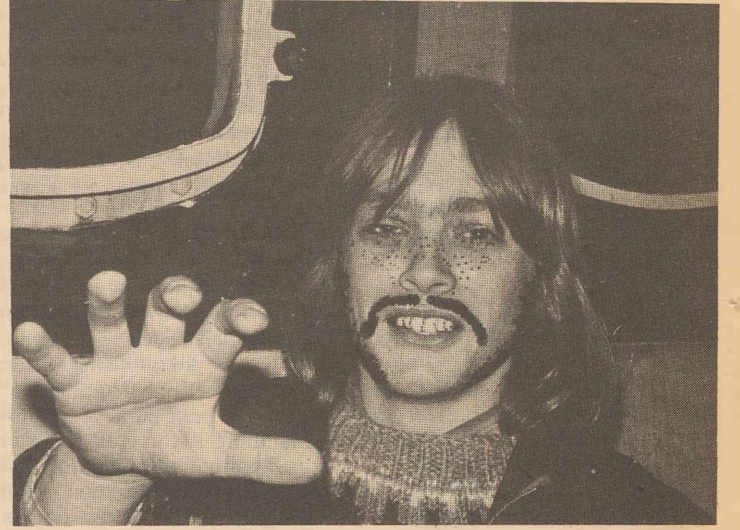
— Men det er stort sett all denne hasjbruken som har gjort Tromsø til «pøbelby nr. 1» som en avis så vakkert skrev det?

— Nei, nei, det er jo omvendt. Det er et faktum at optøyene i vinter skjedde etter at byen hadde vært fri for hasj en periode. Det var mange folk som kanskje pleier å fyre en åtte-ti piper daglig som hadde gått på fylla i lang tid, derfor ble mange så aggressive og gærne. Denne byen kan rett og slett ikke fungere uten stabile stoffforsyninger, det ville bli for mye bråk. Det burde være noe å tenke på for purken og myndighetene.

— Betyr ikke det at den gode gamle ML-parolen om at rusgift sløver folkets kamp er riktig? Du blir så sløv at du ikke engang blir forbanna over hvordan du har det?

— Vel, du får rusen å konsentrere deg om istedet for å lage bråk. Joa... Du blir sløv. Og så blir blåsemiljøer ofte huka på bare å prate om blås, typer og kvaliteter og priser og sånt. Det har å gjøre med legalitet og illegalitet, det du gjør er noe forbudt, du har valgt side når det gjelder spørsmålet om lov og orden i Norge, men du snur jo ikke akkurat verden på huet ved å diskutere Marokk kontra Libban.

Et annet problem dersom purken skulle klare å stoppe hasjforsyningene, selv om det er

Bildet er arrangert

ganske utenkelig her i Tromsø, er at ikke alle går over på alkohol. Av 1000 brukere er det alltid 100 som er så sugne på stoff at de går over på harde stoffer hvis de ikke kan få noe annet.

— And now for something completely different, dette er jo en studentavis, hvordan er det med rusbruken til de unge lektorer og professorspirene?

— Det blåses en god del, mange driver med hjemmedyrking og sånt i det små, en plante eller to, og jeg veit at det finns folk som er veldig hyppa på å få tak i speed i eksamensperioder. Jeg hadde aldri turt det, hadde fått noia av å sitte og være speda på muntligeksamen. Men det viktigste for studentene som for alle andre her i landet er selvsagt alkoholen, det er folkedopet. Skulle likt å vite hvor mange studenter her oppe som drikker og studielånet sitt. Men hasj er nå mitt dop da — skål!

Dessuten må du få med at det bare er dobbeltmoral å stenge Rio. Skjenking til mindreårige er det overalt her i byen, det kunne

en hvilken som helst kontrollør funnet ut. Stenge Rio er et angrep på den ungdommen som har færrest tilbud fra før av.

— Du virker nok så avslappet i synet på dop, du er ikke redd for f.eks. en slas psykisk avhengighet av hasj?

— La meg si det sånn: For det første, jeg rører ikke noe sterkere enn hasj, for det andre — jeg er jævla glad at jeg ikke begynte før jeg var 18. Hadde jeg begynt da jeg var 12—13 hadde ting vært helt annerledes, da har d så lite styrke i deg og veit så lite om hva du vil. Dessuten: Når det gjelder folk som ruser seg skikkelig ned, om det er på alkohol eller hasj eller hva som helst, for dem er sjelden stoffproblemet det eneste problemet. Da ligger det andre problemer bak. Sånn er det selv om det lyder banalt. Problemet er: Hva skal du si til en fortapt femtenåring som ikke har noe særlig sjanser på hverken jobb eller skole — begynn å samle fri-merker? Gå hjem og vask opp? — Har du noe bedre forslag?

vi — vi har dem
enne til å bidra

høna-og-egget-situasjon. Det at folk ruser seg mye kan i seg selv være med på å skape/øke konflikter, ikke bare skje på grunn av dem.)

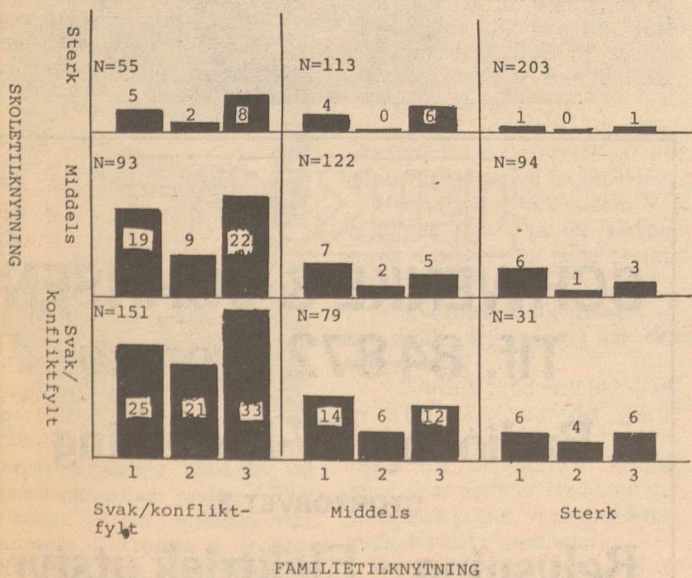
Forøvrig viser undersøkelsen at Kafé, discotek, kino og stor omgangskrets har sammenheng med høyt rusmiddelforbruk, mens de som holder seg hjemme, spiller instrumenter, står i foreninger, driver idrett, etc. ruser seg lite.

Til slutt slår undersøkelsen fast at hvor stor del av brukerne som vil utvikle seg til misbruke-

re, vil være avhengig av «... bl.a. hvilke muligheter disse tilbys når det gjelder aktiviteter som oppfattes som meningsfulle, både i form av arbeid og på fritida, og hvilke muligheter som gis til å kunne etablere en selvstendig tilværelse i egen bolig for bl.a. å kunne komme bort fra destruktive konflikter i forhold til foreldre og familie.»

Og det visste vi jo fra før — men hva med Kåre Willoch og hva med Tromsø kommunestyre — vet de det???

FIGUR 4 Rusmiddelbruk, skoletilknytning og foreldretilknytning

1. Prosent som har drukket alkohol over 3 ganger siste måned
2. Prosent som har brukt hasj over 6 ganger i siste år
3. Prosent som har sniffet noen gang

Vi kan kalle ham «Bjarne» II:

«... og så alle disse nachspielene»

Mannen bak ølkrana. Neida. Studentene drikker ikke opp hele studielånet, men enkelte drikker opp en ganske gra andel. ... Og så er det disse evindelige nachspielene.

Vi kan kalle ham Bjarne, han jobber på et av skjenkestedene i Tromsø der det vanker mye studenter, har gjort det i noen år nå. Han tror ikke studenter drikker spesielt mye, men likevel...

— Hvordan er så den «typiske» studentens drikkevaner?

— For det første, du kan ikke se på folk om de er studenter eller ei. Den lilla radikale stilen er felles for både studenter og folk som jobber f.eks. i skoler, barnehager, sykehus etc. Likevel tror jeg det er litt forskjell i vanene. Folk med fast jobb må ta det mer rolig på hverdagene. Selv folk som så å si hører til inventaret her nøyer seg gjerne med et par pils hvis de skal på jobb dagen etter. Studenter er mer overlatt til seg selv, de kan skeie ut når de vil. Vi har alltid et svare strev med å kaste ut de som veiver rundt og leter etter nachspiel etter stenetid. Og så er det mer spontanfesting blant studenter. Mange bobler vin selv, det blir ofte nachspiel på egen ballong med som regel ikke helt ferdiggjæret vin, i verste fall kan en jo bruke heverten. Brenning tror jeg det er mindre av, folk har rett og slett ikke plass til utstyret på

en vanlig studenthybel. Men det ble stjålet 45 liter fra IBG i høst, så der var det i hvert fall noen som fikk ordnet seg.

— Når vi snakker om ulovligheter, hva med hasjen?

— Det er vel ikke noen hemmelighet at det har forekommet hasjrøyking på flere skjenkesteder her i byen, selv om det ikke er noen vanlig foreteelse. Jeg mener jeg har kjent eimen i luften et par ganger og lurt på om det har vært en vanlig pipe eller noe spesielt, men jeg har aldri knepet noen, det er vanskelig å kontrollere.

Forresten tror jeg ikke studenter røyker spesielt mye hasj og sånt. Situasjonen er mer at i de miljøene der folk virkelig ruser seg mye, enten de er studenter eller ei, der er det en tendens til å bruke både alkohol og hasj og for den del fleinsopp, bare du kan få en rus. Men de som virkelig er på kjøret og ikke kan eller vil skjule det, går andre steder enn der jeg jobber, her er det så mye preik og sånt — alt er ikke fiksert på rus.

Men det er sikkert mye skjult alkoholisme her, folk som skal

Bildet er arrangert

ha sine 3-4 halvlitere hver dag, de vil aldri vedgå at de har problemer, de må bare ha det daglige.

Selvsagt ser du også en del som virkelig mister grepet og ramler utfor, men det hører heldigvis til unntaket, i hvert fall der jeg jobber.

— Men hvorfor drikker nå studentene, da?

— Tja, du kan jo prøve hvordan det er å sitte aleine i en pappkassehybel i Breivika et års tid...

Altså: Studenter har ikke så

mye forpliktelser, de bor trangt, oftest aleine, de har stort behov for å treffe folk, da hører det med.

Jeg har opplevd folk som er helt avhengige av rusmidler for å kunne fungere sosialt — som ikke kan omgås andre mennesker uten alkohol.

Noen ganger lurer jeg på om det har å gjøre med dette evige gruppepresset studenter er utsatt for: Du skal være Engasjert, være pratsom, kunne diskutere, være underholdende og for guds skyld mene ett eller annet viktig — da hjelper det med alkohol.

Alkoholikeren sett med nye øyne

Boken «Alkohol, rus, misbruk, behandling» av de to psykoterapeutene Bo Løfgren og Inger Nelson-Løfgren kaster nye og spennende tanker inn i debatten omkring alkoholbehandling. Boken bygger på egne og andres kliniske erfaringer. Den referer ulike forskningsresultater og beskriver antropologiske undersøkelser. Forskjellige typer behandlingsinstitusjoner og behandlingsformer blir også drøftet. Den stiller spørsmålstegn ved den nedarvete holdning vi har til personer som ikke klarer å styre sitt alkoholforbruk. Eksperimentell-psykologiske forsøk og undersøkelser på alkoholvaner i forskjellige kultursamfunn har vist at alkoholistisk adferd i stor grad er tillært og ikke et resultat av fysiologiske forandringer i organismen.

Innledningsvis har boka en kritisk analyse av de grunnbegreper og definisjoner en bruker i alkoholforskningen. «Definisjonene danner en sirkel, de definerer seg selv, men de forklarer ikke hvorfor Jeppe drikker, og gir oss ikke noen ny kunnskap,» sier forfatterne blant annet. Det kreves med andre ord nye begreper og en presisering av de gamle begrepene dersom en skal få forståelse av alkoholismen. De gamle begrepene merbegjær, kontrolltap, fysisk og psykisk avhengighet har sine røtter i gammel folktro. De er tatt opp av AA (anonyme alkoholikere) og derfra har de funnet veien til forskermiljø. «En gang alkoholist, alltid alkoholist» er en av de sentrale doktriner i AA sin modell. Denne modellen innebærer troen på medfødte eller biologiske ulikheter hos alkoholisten sammenlignet med ikke alkoholisten. Alkoholikeren har utviklet noe som kan beskrives som «allergi mot alkohol». Forfatterne tar for seg den forannevnte tesen og drøfter fordelene ved å oppgi

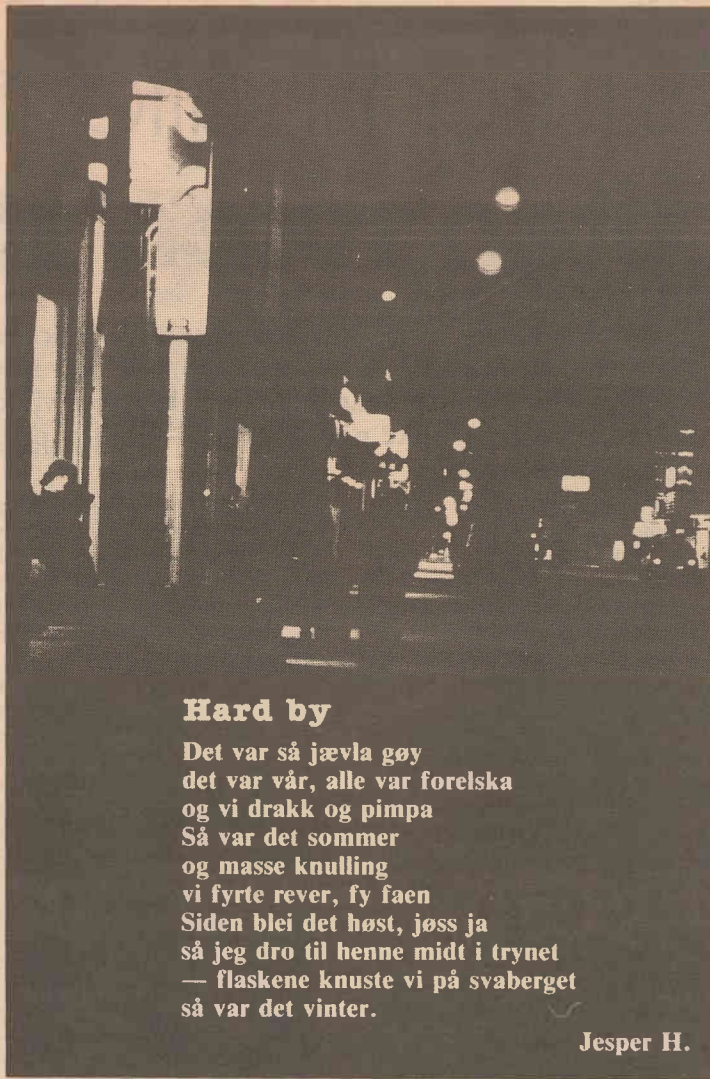
totalavhold som behandlingsmål. Videre ser de på følgene av å innføre et atverdsvitenskapelig syn på alkoholisme. «Kan alkoholisten noe for at han drikker?» «Skal han stå til ansvar for det han gjør?» Det er satt opp en enkel modell som kan klargjøre det tradisjonelle synet på ansvar ved avvikende atferd: minimalt ansvar — konsekvens: behandling — maksimalt ansvar — konsekvens: straff.

I modellen finnes en antagelse eller forhåpning om at straffen medfører opphør av avvikende atferd. Hvor har så alkoholisten sin plass på skalaen? Skal konsekvensen av alkoholistisk atferd være straff eller behandling?

Det blir pekt på at alkoholbehandling i stor grad har vært styrt av motebølger og ubekreftede behandlingsresultater. Dette kan nok skyldes at det fra forskjellige hold, også fra hjelpegruppen har vært en utbredt oppfatning om at ingenting nytter. Det er derfor viktig at de som arbeider med alkoholbehandling og de som har ansvaret for finansiering og planlegging setter seg inn i statistikk og vitenskapelig metodikk for å kunne nyttegjøre seg resultatene av behandlingsforskning.

Alkoholrusen blir nøye drøftet i et eget kapittel. En ser her på rustradisjonene, eksperimentell-psykologiske studier og antropologiske undersøkelser. Konklusjonen er at rusatferd ikke er naturlig men i høy grad avhengig av læring.

De senere år har arbeidsplassene kommet med i behandlingen av alkoholikere. Etter forfatterne mening er det av aller største betydning at alkoholisten ikke forsvinner fra arbeidslivet gjennom lange sykemeldinger som stadig trekker ut for til slutt å ende i uføretrygd. De holdninger og framgangsmåter som be-

Hard by

Det var så jævla gøy det var vår, alle var forelska og vi drakk og pimpa Så var det sommer og masse knulling vi fyrte rever, fy faen Siden blei det høst, jøss ja så jeg dro til henne midt i trynet — flaskene knuste vi på svaberget så var det vinter.

Jesper H.

handlingspersonalet legger opp bør kunne benyttes både av arbeidskolleger og alkoholikerens familie.

Når det gjelder langsiktig og langvarig behandling av alkohol misbruk tar forfatterne til ord for å gjøre den til poliklinisk virksomhet. En vil da kunne til late at alkoholikeren møter til samtale i beruset tilstand. For å komme videre i behandlingen kan det være nyttig å ha sett det berusede og det edru jeget. Det gjelder særlig når en oppgir totalavhold som eneste behandlingsvei.

Denne boken er viktig for alle profesjonelle hjelpere som møter

personer som ber om hjelp til å takle sine alkoholproblemer. De forskningsresultater som her presenteres bør være opinionsdannende for en ny alkoholpolitikk. Dessverre bærer boka preg av å være skrevet for fagfolk. Den har en rekke innskudd med «petit», noe som kan gjøre det vanskelig for uinnvidde å få sammenheng i innholdet. Dette er å beklage for dens innhold burde komme ut til langt flere.

Kjellaug Enoksen

**Bo Løfgren/
Inger Nelson-Løfgren:
Alkohol, rus, misbruk,
behandling.**

Fordelen med en bunker i hagen (er at du slipper å grave deg ned etterpå)

Det går mot en aktiv vår for Nei til Atomvåpen. Hovedoppgaven er arbeidet for å hindre utplassering av nye atomraketter i Europa, dvs. påvirke norske politikere og partier direkte og indirekte til å gå imot det. Et lokalt delmål er å skaffe informasjon om Nord-Norge i atomvåpensammenheng. Utopia snakket med Mette Marianne Pettersen, Anna Solbakken og Gerd Nordang Pedersen om politikken, planene og problemene.

— Og planene?

— Først har vi åpent møte og seminar om «Nord-Norge i atomvåpensammenheng. Er Langnes en del av dette?» Vi har fått major Anders Hellebust (bl.a. kjent fra listesaken) til innleder. Vi tar også opp temaet «Er atomnedrustning mulig?» — vi vil rette søkelys på nedrustningsforhandlingene. Møtet begynner klokken ett, seminaret klokken halv fire, og datoen er 12. mars. Det er bare å komme. Den 13. mars har vi fylkesårsmøte. 22. mars kommer Erik Nord fra Fredsforskningsinstituttet for å innlede på et møte.

Det er landsomfattende aksjonsuke fra 13. til 20. april. I den anledning jobber Studentersamfunnet i Oslo med å få den engelske atomeksperten E. P. Thompson til å komme på møte, og kommer han dit, er det godt håp om å få ham til Tromsø også.

I juli blir det fredsmarsj fra Eidsvoll til Trondheim. Vi kommer til å ha lokale arrangementer i den forbindelse. Kanskje blir

det en marsj som går mot Trondheim nordfra.

— Men dette med Nord-Norge og Langnes og atombomben — hva går det ut på?

— Også på sentralt hold i Nei til Atomvåpen er Norges plass i atomstrategien et viktig tema denne våren. Vi vil prøve å gi et eget bidrag, en oversikt over Nord-Norges plass. Vi håper selvsagt den er så ubetydelig som mulig.

Samtidig vil vi gjerne få fredssaken aktuell for folk som bor her, få folk interesserte fordi dette er høyst aktuelle lokale spørsmål. Vi vil få lokalpolitikere til å vise holdning til lokale atomproblemer.

Kanonfotograf Svarverud: Atomfrie holmer og viker???

— Nei, nei, men vi tror Nord-Norge er viktig i supermaktens planer. Og vi tror det er en tendens til at Nord-Norges strategiske betydning blir endret, bl.a. på grunn av utplasseringen av atomraketter på ubåter utenfor norskekysten. Vi synes vi ikke vet nok om alt dette, og håper

møtet vil gi oss større klarhet.

— Men kommer dere ikke til å få problemer med å skille atomstrategi fra annen opprustning og annet forsvar?

— Vi er klar over problemet. Hans Ebbing skrev jo i Dagbladet forleden at man enten måtte få Nato til å legge om atomstrategien eller gå ut, men organisasjonen Nei til Atomvåpen har ikke noe allment forsvarspolitisk program.

— Dere vil ikke bygge opp slagkraften med konvensjonelle våpen i stedet?

— Vi kjøpslår ikke om det, vi har alt fra pasifister til folk som er tilhengere av opprustning når det gjelder konvensjonelle våpen innen rekkene våre.

— Dere har vært kritisert fordi dere ikke vil ta standpunkt til andre aktuelle saker som f.eks. Polen, Afghanistan, El Salvador?

— Det er utenfor parologrunnlaget, og vi er en organisasjon med en stor overskrift, vi samler flest mulig for en sak, det innebærer at det er ting du må unngå å ta stilling til. Men medlemmene mener selvsagt en masse om andre ting også, de går i tog og er medlem av organisasjonen.

— I England bl.a. finnes det nå en såkalt «Survival-bevegelse» som er opptatt av at atomkrigen kan overlevs og hvordan det skal ordnes, hvordan stiller dere dere til det?

— Alt taler for at det ikke er mulig. Vi tror ikke det er mulig å

bygge opp et sivilforsvar mot en total atomkrig. Vi hadde en høring der det ble slått fast at sivilforsvaret i dag overhodet ikke kan fungere etter en atomkrig, vi tror det er naivt å tro det blir mulig i fremtiden.

Sivilforsvarets deltaker på høringen sa det sånn: Ikke melk kua, ikke spis maten, dusj svært ofte — men ikke drikk vannet. Dessuten: Om f.eks. folk i den tredje verden i første omgang skulle overleve, vil de møte uoverstigelige problemer på grunn av nedfallet og fordi økosystemet vil være totalt ødelagt. Og hvis folk begynner å bygge bunker i hagen — vel, det er greit å være nedgravd, så slipper (eventuelle) overlevende å grave deg ned etterpå.

Å snakke om overlevelsesmuligheter er et folkebedrag — det er snakk om en psykologisk tilvenning — folk skal læres til å akseptere atombomben.

— Til slutt: Hvordan tror dere på mulighetene for å nå frem her i Norge? Siste Gallup viser jo fremgang for Høyre og tilbakegang for AP. Willochs bananrepublikklinje later til å ha en viss støtte?

— Forrige gang vi hadde en avstemning som angikk disse tingene, gikk Stortinget inn for bevilgning til å forberede rakettanlegg med bare en stemmes overvekt, da må det være håp. Det som er viktig er å holde saken varm, tvinge partiene til å ta stilling, ½ million underskrifter kan ikke bare ignoreres. Og som danskene sier: «Heller aktiv i dag enn radioaktiv i morgen.»

«Hard Asfalt» og Ida Halvorsen

En bok som gir et spark til politiet, sosialetaten, planleggere, sosialkontor, forsvarsadvokater, manns-sjåvinister m.fl. Den som sparker er Ida Halvorsen; en jente som vokste opp i OBOS-blokk på Lambertseter i Oslo, og har vært narkoman og prostituert. Idas historie er gjenfortalt i svært levende intervju- og dagbokform. Det mangler ikke på detaljer og realisme; dessuten kjenner en seg fort igjen om en er vokst opp i Oslo. Ifølge forfatterne bygger boken bare på intervju med én virkelig person, til forskjell fra f.eks. «Men tankene mine får du aldri» — også en relativt fersk bok på markedet. Ida forteller hvordan den første slengbuksen ga henne selvtilitt, hvordan hun blir avvist av foreldrene, og hvordan hun startet med stoff for å få oppmerksomhet. Dessuten gir hun svar på hva som får henne til å være glad i en gutt som til stadighet denger henne; og så vidt unngikk å ta livet av henne med hagla i fylla. I sporene etter et voksende narkotika-problem, blir det gitt ut en bølge av samfunnskritiske bøker om dette emnet. Ingrediensene i historiene er ofte foreldre som forsøker å følge med i statusjaget; dette går ut over den tiden de har til omsorg og kjærlighet for barna. Dessuten er historiene gjerne ispedd alkoholmisbruk hos foreldrene; og «kick» til dem som har planlagt drabantbyene. Med disse oppvekstvilkårene er man

dømt til grunne i narkotika-blemer på forhånd...

Idas historie er egentlig melig lik dem som gjengis i mange bøker i så måte. (Christiane «Å være ung er for jævlige» også teateroppsetninger f.eks. «Snekker'n som sluttplystre», «Syv Søstre»). Noe svakheten ved å ta frem ett eksempel er at det er fristende å generalisere; ved nærmere ettertanke kjenner jeg faktisk noen som har vokst opp i OBOS-blokk på Lambertseter og allikevel greid seg bra. Idas far var skolelærer fra Finnskogen. Sammenflyttet familien (far, mor og døtre) til Oslo; fordi der var jobb å få. De som begynner å bruke stoff i dag, har ikke nødvendigvis lavstatus- og drabantbybakgrunn. Svært mange kjenner også fra høystatuslag i Oslo. I så måte er Idas historie lite representativ i dag. Den bidrar til å fordreie bildet både av narkomane, de prostituerte som bor på Lambertseter. Selv om boken ikke hadde vært utpreget lykkelig slutt, var det verdt å lese. Man fikk da, ikke annet, bekreftet en del ryktene som svirret om gatekjøp i Oslo for en tid tilbake. fikk min nysgjerrighet tilfredstilt; uten at det hjalp så mye én av de narkomane eller prostituerte ut av det helvete de levte i.

Jan H.

F 16

Kjære leser, hvordan tror du vår kjære frie presse hadde reagert dersom noen ranet en bank for 100 millioner og skjøyt kassereren, eller dersom en av de nye hurtigrutene havarerte og en mann ble med til bunns, eller hva med en skikkelig storbrann — verdier for over 110 millioner gikk tapt... ganske feite overskrifter i Dagbladet, hva? Ekstra Ekstra over hele VG? Selv Nordlys på pletten (3 døgn for seint, men likevel). Noe lignende skjedde faktisk kort etter nyttår. Et F 16 jagerfly (verdi ca. 112 millioner) kræsjet i en høyspentledning, flygeren døde. Du så ikke de helt store overskriftene, nei? Sant å si — ikke vi heller.

TELKJØP

SCHWENKE & JOHNSEN

Tlf. 84872 Tromsø

Radio- og TV-forretning

STORTORVET 3

Belysning - Elektrisk utstyr

SKIPPERGT. 6

Hvor var hedningene?

Men er ikke hedningene interessert i å fastslå sex-normer gjennom åpen debatt? Lå de hjemme under dyna, stønnende og gryntende i orgastisk vellyst, med klamme hender og saftige tungespisser på valfart fra den ene erogene sonen til den andre? Eller enda verre, befant de seg i all sin obskone normløshet på nålefilten hos sin gifte nabo innerst i gangen på Prestvann, på grensen til å se både sol og måne

spille en ikke uvesentlig rolle, mente Olstad. Og merk dere: Den fullstendig logiske og uunn-gåelige og nært foranstående skremmende konsekvens av å adskille sex and love (hun sa ingenting om drugs and rock'n'roll) vil være at man spiser orgasme-piller og puler roboter. Ønsker vi en slik utvikling?

For en videre, mer dyptgående og strukturell forståelse av Reidun Olstads og Bibelens syn på sex, viser jeg til fig. 1, trekanten.

Men, hei og hå, en hedning, type agnostiker, var på møtet, fordi sex, ifølge han selv, hadde opptatt han i mange år. Fra han, Mads Gilbert, kjære hedninger, skulle vår forsvarstale komme. Kirken den er et gammelt hus og den er snever, dogmatisk, fordømmende og intolerant, repressiv, undertrykkende, bakstrebersk, reaksjonær og opphav til det meste av perversjoner og menneskeforakt som feite, glinsende pornogriner selger pr. postordre i diskrete forsendelser slik at postmannen ikke skal få den minste mistanke om at det er en

3. MOSEBOK 17, 8-9.

"Du skal si til dem: Når en israelitt eller en av innflytterne som bor i Israel ofrer et brennoffer eller slaktoffer og ikke fører det fram foran inngangen til møteteltet for å ofre det til Herren, da skal mannen utryddes av sin slekt."

og bli ett med verdensaltet i en 6-9 stilling mens man egentlig skulle vært på hovedallmøte og Yoko Ono nærmer seg orgasme på onanikuttet?

I så fall, tro bare ikke at sex er noen betingelse for lykke, det kan til og med være direkte sunt å trekke i jerntrusa, om så for resten av livet, ifølge innleder Reidun Olstad og én amerikansk undersøkelse på området. Dessuten er dere, i denne samleie-akrobatiske forfallstid, etter all sannsynlighet blant dem som overdriver det fysiske aspekt ved sex-livet. Man må da kunne prate med hverandre, både før og etter syndefallet. Dessuten bør følelser, det gjelder da følelser av ty-

3. MOSEBOK 20, 18

"Den som ligger hos en kvinne som har menstruasjon, og har samleie med henne, han har avdekket hennes kilde, og hun har blottet sin blodkilde. De skal begge utryddes av sitt folk."

MATTEUS 5, 22.

"Men jeg sier dere: Den som blir sint på en annen, skal for domstolen, og den som sier til en annen: Din dumrian, skal stilles for Det høye råd, og den som sier: Din ugudelige narr, skal være skyldig til helvetes ild."

pen gode, ømme, omsorgsfulle, kjærlige, varme og inderlige,

hårete reisevagina med vibrator som er i pakken til skolestyreren. Seksuelle lyster er bra å ha, sa Mads Gilbert, og etterlyste en logisk deduktiv argumentasjon på hvorfor sex ikke må nytes utenfor ekteskapet. I samme slengen lurte han på om forsamlingen ville gi sitt tilsagn til Bockmanns lærebok for vordende teologer, der det heter at homofili er en etisk mindreverdige egoistisk driftstilfrelsdstilelse. Til svar fikk han at Gud er god og at all erotikk skal foregå innenfor ekteskapet (bare fordi han har sagt det), dette skapet som opp gjennom årene har huset den legaliserte, aktverdige formen for prostitusjon, skapet som bak fortrekte gardiner og låste mahognydører rekrutterer nerve-

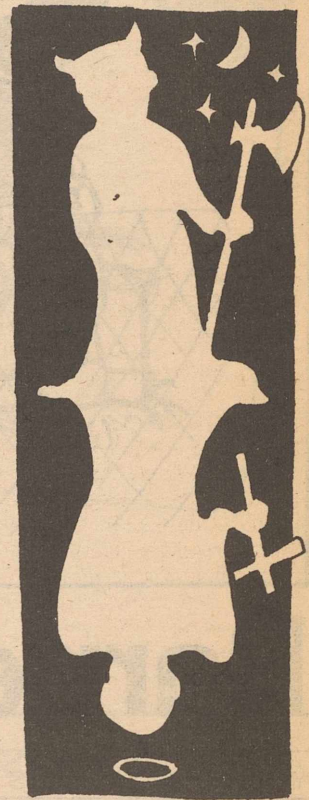
Tekst: Rolf Gaasland

Foto: Ragnar Lurås

vrak og blåoyer en gros og som høyst ufortjent har fått den ære å bli assosiert med kjærlighet. Dessuten skal de små barna ha hendene på dyna, eller ha tilgang på skjøger. Det er som kjent, ifølge vår to tusen år gamle best-seller, bedre at sæden havner i en skjøges buk enn at den havner på stengrunn.

Mads Gilberts basis for seksualmoral lar seg ikke, som Bibelens, framstille i trekants form, den er: Man skal ikke misbruke eller skade andre mennesker, man skal godta andre folks seksuelle legning som likeverdige. Et fritt og ærlig og profitløst seksualliv er målet.

For dem som fremdeles synes Bibelens syn på sex er obskurt, dunkelt, mangetydig og tåketeg gjengir jeg velvilligst fig. 2 og fig. 3, den siste er Kari-modellen.

- selvransakelse -

SEX SKAL JEG VENDE MED TIL JEG ER GIFT

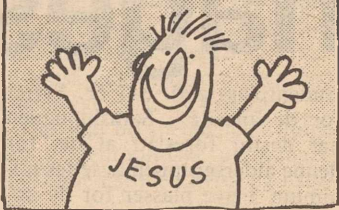

Fig. 1.

Sex er uløselig knyttet til kjærlighet og ekteskap.

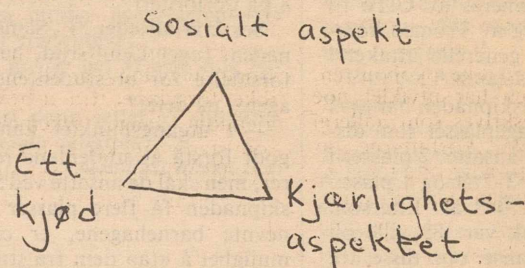

Fig. 2.

Hva om jeg liker person b) best seksuelt, men må gifte meg med person e)?

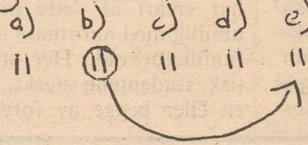
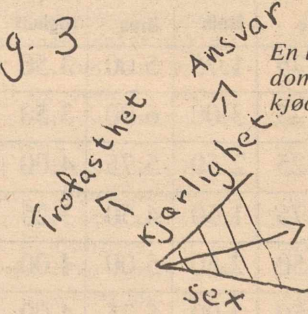

Fig. 3

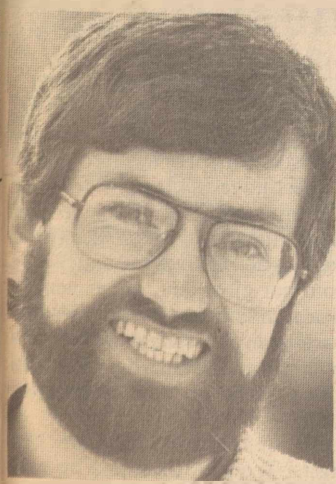
En langsom progresjon mot guddommelig sammensmeltning i kjødet.

Ikke mange av dem var på kristent Forums sex-møte her om dagen. Med undertegnede sosiale radare samt innlegg fra salen som empiri kunne vi fastslå at vi satt overfor en moralsk majoritet, ikke av den mest grumsete sorten, men dog...

Presten som ville lokke 1000 studenter til Tromsø

— Sover du fortsatt godt om natta? Vi stiller spørsmålet til Stig Magne Heitmann (31). Bergenser. Studentprest med Nord-Norge som arbeidsfelt. Nå øverste koordinator i komiteen som forbereder «Nordisk Studentmøte» 1983, som Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag skal arrangere i Tromsø fra 2. til 8. august.

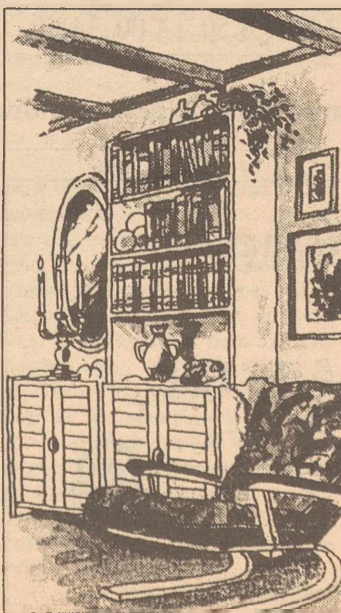

Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag venter 1000 deltakere til sitt Nordiske studentmøte i Tromsø i august. UTOPIA har intervjuet studentprest Stig Magne Heitmann, som leder forberedelsene her i byen.

— Altså, hvor mange sovetabeller var det du brukte, sa du? Grønnegata dundrer rett forbi det lukkede vinduet på det lille kontoret hans, der han tilbringer mange og lange dager. — Takk, jeg sover utmerket. Bortsett fra de gangene vår lille sønn våkner og vil ha litt trøst. Heisann. Der fikk vi den. Neste runde får vi ta litt varsommere. Litt mer på hans premisser, så å si. — «Nordisk Studentmøte» — hva skjuler seg egentlig bak den betegnelsen? — Nordisk Studentmøte — eller STUM'83, som det gjerne forkortes — er et møte for studenter fra hele Norden. Vi bruker å si at dette er studentmøter på bibelsk grunn, vi ønsker å formidle bibelske sannheter. Skjønnte vi det ikke. Nå er presten i Heitmann i ferd med å våkne. Her gjelder det å være på vakt. La oss for all del avverge at

han bruker intervjuet til å holde en hel bibeltime for oss! — Men ærlig talt, tror du det er noen som gidder å spandere sommerferien og komme helt til Tromsø for å høre på bibeltimer og langdryg forkynnelser? Hvor mange regner du forresten med skal komme? — For å ta det siste først: Vi satser på 1000 deltakere. Minst! Og selvfølgelig har vi mer enn bibeltimer å friste med! Sjøl gleder jeg meg særlig til revyen «Issalat» og til musicalen, begge deler laget spesielt for STUM'83. Bjørne Leithaug m/slep skal hjelpe oss med lovsangen, vi skal ha nattkonsert og hver dag mulighet til å få nye venner på visekroa. Og tenk på alle dem som får en kjempeanledning til endelig å oppleve Nord-Norge! Vi skal lokke danskene opp på Tromsøfjorden og finnene ut på fjordfiske — klart det blir en attraksjon å komme til Tromsø! sier Heitmann med dårlig skjult begeistring. — Vi gjør intet forsøk på å frata bergseren hans optimisme. Selv har vi fjorårets august i frisk erindring. Og juli. Og juni. Det var sommeren da Tromsøfjorden var godt innpakket i regntunge skyer. Og båtlaster med langveis-

farende turister fikk knust drømmen om å se midnattssola, mens byens småunger i fargesprakende oljehyre koste seg med snøballkrig. Høflig holder vi våre erindringer for oss selv. — Dere har «Jesus — verdens lys» som motto for møtet. Kunne dere ikke finne noe med større appell til dagens studenter? — Mange studenter i dag, studenter som andre, opplever en mørk og tung verden, og spør: Hvor kan jeg finne lys? Og så står Jesus der og proklamerer: «Jeg er verdens lys». Jovisst var Jesus provoserende, den gang som i dag, men du verden så mange det er som har funnet trøst og håp i disse ordene! Temaet formidler en enkel sannhet som vi ønsker å la folk få del i. — Studenter fra hele Norden er invitert. Da har vel ikke folk som til vanlig bor eller studerer i Tromsø noe å gjøre på STUM'83? — Ajoda, vær hjertelig velkommen! Enten som ordinær deltaker eller stikk innom møtene, de er åpne så langt plassen i Tromsøfjorden rekker. STUM'83 er en kjempesjanse til å finne ut om dette med kristendommen virkelig er sant, eller om det bare er en bløff!

3-82

BBB

kan brukes overalt

... enten du har 50 eller 5000 bøker. Den tilpasser seg ditt behov. Laget av heltre furu/gran og leveres ubehandlet eller lakkert i hendige kartonger. En riktig bokreol til en riktig pris. Vi selger den...

Produsent: Eidsvoll Rivefabrikk A/S.

UNIBOK

UNIVERSITETSBOKHANDEL

Tlf. (083) 81 012

Barnehageplasser for studentbarn

Vedtatt i NSUs Landsstyre 4.-5. februar 1983.

En forutsetning for at studenter med barn skal kunne studere, er at de får barnehageplass.

Erfaring viser at mange studenter med barn — særlig kvinner — oftere slutter å studere, med til dels betydelig gjeld og uten eksamen. En årsak er at barnehagetilbudet ikke er tilfredsstillende utbygget.

I forbindelse med stortingsbehandlingen av meldingen «Velferd for elever og studenter» våren '82, ble dette problemet understreket spesielt. Et enstemmig Storting ga sin tilslutning til at det skal gis et særtilskudd til kommunenes driftsutgifter til barnehageplasser for utdanningsøkende. Dette ble bl.a. begrunnet med ønske om økt like-

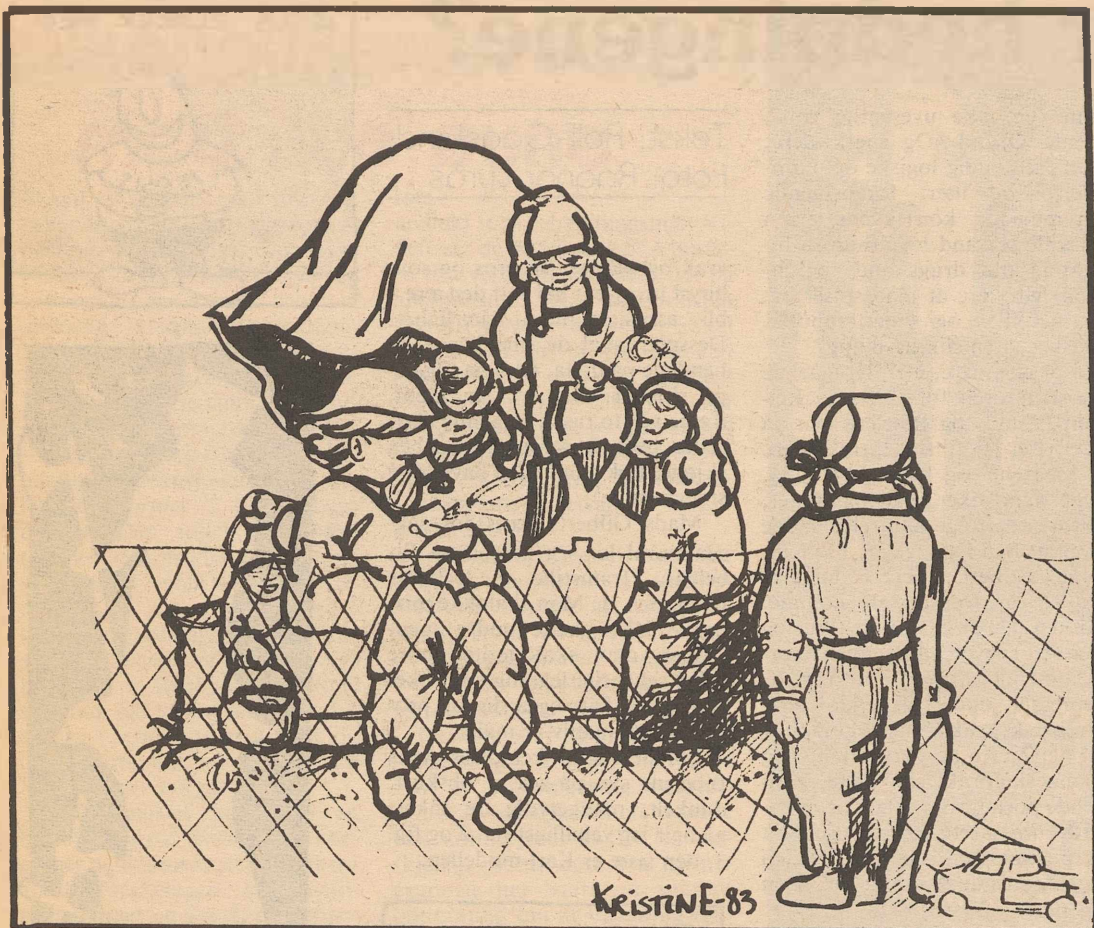
stilling mellom kjønnene.

Gjennomsnittsalderen ved de høyere utdanningsinstitusjoner øker. Stadig flere studenter har barn. Derfor er det uakseptabelt at regjeringen ikke følger opp Stortingets vedtak om tilskudd til barnehageplasser for elev- og studentbarn.

Når Stortinget fant det nødvendig å gi et øremerket driftstilskudd til kommunene, var dette fordi studentenes barn for det meste er i aldersgruppen 0-3 år, der barnehageplassene er 2-3 ganger så dyre som for 3-7-åringene. Dessuten vil studentbarna ofte ha friplass p.g.a. foreldrenes beskjedne inntekter. Derfor er slike plasser de dyreste plassene for kommunene. I dagens økonomiske situasjon vil det være uråd å få bygd ut plas-

ser til studentbarn uten direkstatlige tilskudd. Flere samskipnader har planlagt utbygging av studentplasser sammen med kommunene under den forutsetning at staten skulle yte driftstilskudd. Det er nå fare for at utbyggingsplaner ikke vil bli realisert. På Lillehammer er fare for at studentbarnehager blir nedlagt p.g.a. kommunale innsparinger.

Statsbudsjettet for '83 inholdt ingen bevilgninger til driftstilskudd til barnehageplasser. Kirke- og undervisningskomiteén understreket i sin beredning behovet for økt sjettingstilskudd. Regjeringen forordres til å foreslå en ekstrem bevilgning til dette formål slik Stortingets vedtak fra våren kan bli fulgt opp.

Barnehagesaken

Kristine E./Jan Haus

Studentsamskipnaden i Tromsø driver 5 barnehager — fra høsten av 6 — et flertall av barna er ikke studentbarn. De tre store i denne sammenhengen er Maurtua, Tiriltoppen og Breivika, der 42 av i alt 172 plasser er til Samskipnadens disposisjon. De øvrige plassene disponeres av UiTø til sine ansatte og av Tromsø kommune til det generelle uttaket i kommunen.

Studentsamskipnaden har pr. i dag 3 barnehageplasser som disponeres av de ansatte. 2 plasser i aldersgrupper 3-7 år og 1 plass i aldersgruppen 0-3 år. Ettersom det fra opptak vår '83 ville bli stor konkurranse om disse tre plassene, ønsket Samskipnaden minimum 3 nye plasser som kunne disponeres av de ansatte. Størst har behovet vært i aldersgruppen 0-3 år. For aldersgruppen 3-7 år er ikke behovet så stort, men ettersom barna vokser, vil det bli behov for flere enn de 2 som allerede eksisterer. Pr. i dag er det ingen på venteliste for

studentplass avd. 3-7 år. Styret for de ansatte i Samskipnaden har derfor foreslått at det for denne aldersgruppen avsettes minimum 3 nye plasser for de ansatte. Man har også ytrert ønske om at det kan skaffes minimum 3 nye plasser i avdeling 0-3 år som kan disponeres av de ansatte. På ventelisten i denne aldersgruppen er det nå 12 på prioritert plass og 8 på uprioritert.

Sekretariatsleder i Samskipnaden, Inger Leiufrud, har du forståelse for at studentene reagerer på dette?

— I utgangspunktet kan jeg godt forstå at studentene reagerer, men skal de ansatte ved Samskipnaden få flere plasser i de nevnte barnehagene, er eneste mulighet å «ta» dem fra studentene. Vi blir to parter i en interessekonflikt, så det er klart at vi i denne saken kjemper på hver vår side. De ansatte kan selvfølgelig søke kommunal plass, men flere har erfart at dette omtrent er umulig med «normal» inntekt og familieforhold. Her stiller faktisk studentene sterkt, ettersom en eller begge av foreldrene er

uten inntekt. Som regel har de også dårligere boforhold enn andre, og slike momenter blir tatt hensyn til ved tildeling av plasser. Egentlig står studentene i en svært heldig situasjon sammenlignet med andre. Hadde ikke Samskipnaden tatt initiativet for å samarbeide med andre, hadde vi neppe hatt de 5 barnehagene vi har i dag. Fordi dette samarbeidet ble inngått, dekker kommunen underskuddet på studentplassene. Vi er en bedrift som ønsker å knytte til oss kvalifisert, stabil arbeidskraft for å kunne yte studentene best mulig service, men da må man også være villig til å tilby ansatte en del «goder» — som f.eks. barnehageplass. Slik vi ser det, vil dette uten tvil i siste omgang gagne begge parter.

— Er det noe du mener som tidligere ikke er tatt i betraktning i denne saken?

— Enkelte studenter har barna sine i kommunale barnehager. En skal heller ikke se bort fra at noen av studentbarna er over 7 år og dermed er uaktuelle i denne sammenheng.

(Det er heller ikke alle som vil ha barna sine inn i barnehage. Studentavisa kjenner til et konkret eksempel der foreldrene tok barnet ut av barnehagen på grunn av det harde miljøet barna imellom.)

— Økonomisjef Vidar Bakken, er semesteravgiften med på å finansiere f.eks. driften av barnehagene?

— Semesteravgiften er med på å finansiere den samlede driften til Samskipnaden. Vi kan ikke peke på den og den krona og si hva den går til.

— Hva koster egentlig en barnehageplass pr. måned?

— Med bakgrunn i tall fra 1982 ligger den reelle utgiften på ca. 3500,- kr. pr. måned. Her dekker foreldrene 21,33 prosent, ordinært kommunalt tilskudd 29,76 prosent og statsstilskudd 29,37 prosent. Underskuddet, som dekkes av kommunen, ligger på 19,54 prosent. I 1982 betalte altså foreldrene 690,- kr. pr. måned, mens de i '83 betaler 810,- kr. Bakgrunnen for økningen i foreldrenes betaling, er at vi er pålagt å følge de kommunale satsene.

— Bjørn Nielssen, medisinstudent, som far til tvillinger i treårsalderen har du hatt med denne saken å gjøre. Hvordan ser du på utspillet fra Samskipnaden?

— De ansatte ved Samskipnaden ønsker å overta flere av

studentenes barnehageplasser. Fra før har de overtatt tre stykker. Det er i prinsippet galt at studentplasser «omgjøres» til ansattes plasser. Disse har like gode sjanser som andre til å få plass i de kommunale barnehagene. Det

hevdet at studentene også kan få plass i de kommunale barnehagene. Det er bare rett og rimelig, siden studenter flest har minimal inntekt, og dermed dårlige muligheter til å skaffe seg annen og dyrere barnepass-ordning som f.eks. ansatte i Samskipnaden kan. Riktignok er venteliste i avd. 3-7 år kort for studentene som for andre grupper, men på plasser under tre år har mange studenter vansker med å få plass. Tidligere har Samskipnadens ansatte etter det jeg vet fått benytte eventuelle ledige studentplasser i 3-7-årsgruppa fram til neste opptak, og jeg synes de burde gjøre seg med denne ordningen. Det er for bør løsningen for de ansatte være å jobbe for å få bedre barnehagedekning.

— Arnt Johannessen, disinerstudent, du sitter i SU. dere følge opp denne saken?

— Ja, ettersom vi ser det som en prinsipp sak, vil vi stå på.

— Som det heter: «Gir dem lillefingeren, så tar de hele handa», Bjørn Nielssen?

— Jeg ville ikke en gang gitt dem lillefingeren.

Opplysninger Studentavisa har fått, tyder på at det er en undersøkelse på gang for å sjekke behovet for barnehageplasser bl.a. hos de ansatte ved Samskipnaden. Avisa vil følge opp og eventuelt komme tilbake med tall fra undersøkelsen i de følgende nummer.

Sted	Kaffe	The	Melk	Brus	Yoghurt	Rundstk. m/ost	Rundstk. m/kjøtt	Kjøtt-pudd.	Kjøtt-kaker	Svine-kottel.	Oksestek	Fersk kjøtt	Fiske-pudd.	Torsk	Suppe	Dessert	Total	
																	Kr.	%
1. Stav.	2.75	2.75	1.75	5.00	3.50	3.25	3.75	18.00	18.00	24.00	24.00	25.50	17.50	17.50	6.00	5.00	178.25	0
2. Bergen	3.00	2.25	3.00	6.00	3.50	4.00	5.00	19.00	19.00	25.00	23.50	25.00	17.50	20.00	5.50	5.50	186.75	4.8
3. Trondh.	3.00	2.25	2.50	5.75	4.00	4.50	5.50	17.00	17.00	28.50	28.00	28.00	17.00	17.50	4.25	4.25	189.00	6.1
4. Kr.sand.S	2.75	2.75	1.50	4.50	3.25	3.50	3.75	22.50	22.50	23.00	(23.50)	25.50	(17.25)	23.00	5.00	5.00	189.25	6.2
5. Molde	3.50	1.50	2.50	5.00	4.00	3.50	5.00	24.00	24.50	27.00	(23.50)	(24.75)	20.00	—	7.00	6.00	199.00	11.6
6. Tromsø	2.50	2.50	2.00	5.25	4.00	3.75	4.00	22.00	22.00	30.00	30.00	30.00	19.00	19.00	5.00	5.00	206.00	15.6
7. Oslo	2.75	2.75	3.00	6.50	4.00	4.00	6.50	23.50	23.50	27.50	27.50	27.50	20.50	21.50	6.50	5.00	212.50	19.2

Priser i () er ESIR's for sammenlikning der de andre ikke har tilsvarende produkter.

Sakset fra «ESA» elev- og studentavisa utgitt av Alltinget i galand.

KANTINEPRISER

Tromsø nest dyrest i Norge

Jepp, kantineprisene i Tromsø er de nest høyeste i landet, det viser en undersøkelse utarbeidet av Samskipnaden i Stavanger. Ikke rart at det er Samskipnaden som har gjort den, det er nemlig den som kommer best ut av sammenlikningen. Til gjengjeld kommer Samskipnaden i Tromsø riktig dårlig ut, nest dyrest i Norge.

Et lite lyspunkt: Kaffen er billigst i Tromsø, og suppa og desserten holder en delt andreplass, men så er det også jamnt slik som i Sveinokotelett, oksesteik og fersk kjøtt er suverent dyrest her i Norge. Men hvorfor får de i Tromsø torsk i Molde, og hva kan komme av at melken er så billig i Kristiansand? Les og bli fornøyd!

Gretasalongen

GRETA ROTVOLD ERIKSEN

Alt i hårpleie både for damer og herrer — samt solarium og parykker

STORGT. 41 - TROMSØ - TELEFON 81 945

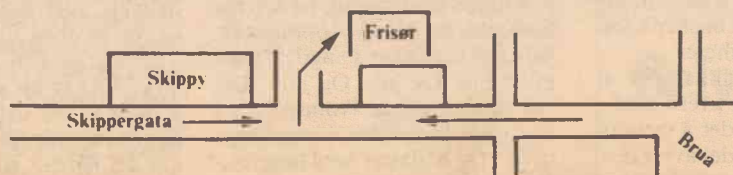
HERREFRISØR

KIRSTI & TORILD

(083) 86 151 — Skippergt. 20

TIMEBESTILLING OM ØNSKELIG

Samskipnaden på ny

Studentavisa i Tromsø fortsetter nr. 1/83 å sette søkelyset på Samskipnaden i Tromsø. Dette er selvsagt både naturlig og forståelig, så sentralt som velferdstjenesten står for studenter flest.

Som redaksjonen selv er inne på, gir det oss som deltar i styret for Samskipnaden også en umiddelbar anledning til å rykke ut med informasjon om driften. Det er det sikkert et ganske stort behov for, noe også studentavisas svar til meg og de tre tidligere studentrepresentantene gir inntrykk av.

Husleiene

Redaksjonen konstaterer at husleiene i studentboliger har økt for mye i de seinere år. Dette er vi enige om, og dette forholdet blir brukt som argument for økte støtteiltak overfor myndighetene. Hovedgrunnen til økningen er ikke, slik en kan få inntrykk av at avisa mener, økte lønnsutgifter og overføringer fra boligdrift til andre avdelinger i Samskipnaden. Hovedprinsippet er at husleia skal brukes til å dekke boligdrifta — ikke til å subsidiere f.eks. kantiner eller barnehager.

Tar vi Storskogåsen som eksempel, får vi følgende oppsett for 1982 — leiene (kr. pr. måned) følge budsjettet:

Renter på lån	309,71
Avskrivninger (avdrag, vedlikehold, snørydding)	60,09
Offentlige avgifter	43,91
Forsikringer	17,33
Kontorforvaltning (vesentlig vaktmestertjeneste og romtilsyn)	60,49
Diverse forbruks-varer	17,33
Elektrisk kraft	142,16
Inventar	44,68
Renhold fellesrom	41,21
Sentral forvaltning (administrasjon)	32,36
Diverse fremmedinntekter (utleie til andre)	17,72
Kostnad	751,55
Overføring fra andre boligprosjekt	81,55
Reell husleie	670,00

Det må straks skytes inn at Storskogåsen nå er vårt dyreste prosjekt. Dette kommer av byggetidspunktet — prosjektet er nyere enn Prestvatn (og har dermed høyere anleggskostnader), og det er samtidig såvidt gammelt at det har fått full virkning av opptrapping av husbankrentene. Øvre Breivang har enda høyere anleggskostnader, men er ennå i en «opptrappingsfase» med husbanklånene. Dessuten har Storskogåsen de laveste fremmedinntektene (sommerhoteldrift m.v.) — der Prestvatn naturligvis ligger høyest.

På grunn av den husleieutjæmningspolitikken som studentene har gått inn for, betaler man det samme ved alle tre prosjekter. De midlertidige boligene i Breivika er holdt utenfor utjæmningssystemet.

Økningen i husleie fra 1982 til 1983 ligger på 10,5 prosent — 70 kr. (I tillegg kommer kr. 5,- til drift av vaskemaskinene, som tidligere var dekket ved myntapparat.)

For Storskogåsens del kommer økningen av følgende forhold:

Renter	+ 23,11
Avskrivninger	+ 49,31
Off. avgifter	+ 6,94
Forsikringer	+ 3,46
Lokal forvaltning	+ 14,39
Div. forbr.varer	+ 3,46
Elektrisk kraft	+ 14,27
Administrasjon	+ 5,78
Fremmedinntekter (dvs. reduserte inntekter)	+ 7,70
	+ 86,04

Som en ser, kommer klart den største delen av økningen av renter på lån og avskrivninger. Økningen på avskrivningene er nødvendig for å bedre vedlikeholdet.

Andre avdelinger

Redaksjonen stiller spørsmålstegn ved barnehagedriften og kantinedriften også, eller mer presist den delen av dette som gjelder samarbeid med andre institusjoner.

Det er riktig at vi driver 5 barnehager — fra høsten av 6 — og at et flertall av barna ikke er stu-

dentbarn. De tre store i denne sammenhengen er Maurtua, Tiriltoppen og Breivika, der vi har 42 plasser til sammen til «vår» disposisjon. De øvrige plassene disponeres av Universitetet i Tromsø til sine ansatte og av Tromsø kommune til det genrelle uttaket i kommunen.

Dette trekant-forholdet er nok en nødvendighet, iallfall for Samskipnaden og universitetet. Universitetet i Tromsø har, som det eneste i landet, egne byggedmidler til barnehager over sitt budsjett. Men det har ikke (og vil neppe få) stillingshjerner over statsbudsjettet til drift av barnehager. Her kommer Samskipnaden inn og løser dette problemet.

Samskipnaden kunne nok teoretisk drive alle sine barnehageplasser i én barnehage, men det ville bli uforholdsmessig dyrt. Som det vil være kjent for de fleste, koster barnehagedrift langt mer enn den regulære foreldreinnbetalingen og statstilskottet (hos oss ca. 18 500 kr. mer pr. år). Kommunen overfører i tillegg over 730 000 kr. i året til driften av «våre» 42 plasser. Det kan være tvilsomt om kommunen ville gi noe tilskott til studentbarnehageplasser i det hele tatt, dersom vi valgte å drive rene studentbarnehager. Uten denne samarbeidsavtalen med kommunen, ville vi trolig ha måttet dekke hele denne summen selv, noe vi langtfra hadde kunnet make.

Jeg ser det slik at enten driver vi 5 (6) barnehager, eller vi driver 0. Og studentene i styret har hele tida prioritert dette velferdstilskottet høyt. Slik avtalen med kommunen nå er, koster det oss knapt annet enn rene administrasjonskostnader å drive alle barnehagene. Barnehagepersonalets lønn dekkes av den kommunale overføringen, foreldrebetalingen og statstilskottet.

De to kantinene ved Stangnes og Tromsdalen videregående skoler betjener selvsagt andre elevgrupper enn universitetsstudentene. Imidlertid har vi fått forespørsel fra Troms fylke om å stå for driften av de to kantinene. Alle kostnader (også personalkostnader) dekkes av omsetningen og av fylkeskommunalt tilskott — i tillegg har vi be-

regnet et administrasjonsgebyr på kr. 65 000 i 1982. Vi har som sagt tatt på oss dette fordi vi er blitt bedt om det, og fordi vi har vurdert det slik at vi har mulighet til å ta denne ekstrabelastningen på vårt administrative apparat. Driften koster ikke studentene i Tromsø fem øre — tvert imot.

Personalkostnadene

Studentavisa ser ut til å være særlig bekymret for personalkostnadene i Samskipnaden. Fra før av kjenner vi til at redaksjonen synes lederlønnene ligger for høyt. Nå er man i tillegg bekymret for økte lønnskrav lenger ned i systemet. Videre gir man uttrykk for at Samskipnaden har for mange ansatte i forhold til studenttallet og at den har en stor og dyr administrasjon.

Jeg har som medlem av forhandlingsutvalget merket meg at et så sentralt studentpolitisk forum ønsker den største moderasjon i lønnsutviklingen. Det er også min vurdering at situasjonen i 1983 og framover nødvendiggjør moderate, men rettfærdige, oppgjør. Her vil imidlertid statsoppkjøret legge hovedmønsteret også for oss, slik vanlig er.

Vanskeligere synes jeg det er å

forestille seg rasjonaliseringer i driftsopplegget, med derpå følgende oppsigelser av personale. Etter min vurdering har Samskipnaden akkurat det antall ansatte den må ha, dersom en ikke vil innskrenke virksomheten ved å nedlegge deler av driften.

Det skal bli spennende å følge den studentpolitiske utviklingen her, både i studentavisa og i styret.

Øystein Aspaas

Vi presiserer:

- Vi er sjølsagt for flest mulig, billigst mulige barnehageplasser — for studentene.
- Vi mener det vi hele tida har ment...
- Med dette setter vi sluttstrek for denne debatten.

vennligst hilsen red.

Weigård

Praktiske grunner gjør at jeg alle kommer med denne svarreplikken til «Utopia»-redaksjonens kommentar til innlegget av Solvi Skare, Oliver Grundnes og undertegnede hadde i forrige nummer.

Det virker som redaksjonen er enig med oss i at utgangspunktet nå være at samskipnadsbudsjettet skal gjøres opp i balanse, men at dere etterlyser en strengere prioritering mellom satsing på «områder som kan komme studentene til gode» og tiltak som bare bidrar til å forverre Samskipna-

dens økonomi. Det er riktig at Samskipnaden deler plassene i disse barnehagene med universitetet og kommunen. Dette skjer etter en avtale der Samskipnaden og universitetet finansierer byggingen, mens kommunen på sin side dekker driftsunderskuddet. Det var Samskipnaden som i sin tid tok initiativet til denne avtalen for å kunne dra fordel av den statlige tilskuddsordningen (der Samskipnaden får støtte til bygging, men ikke til drift av barnehager).

Det er også riktig at det koster Samskipnaden en del å administrere disse barnehagene. Men alternativet er jo — dersom man ønsker å beholde studentplassene — å drive et mindre antall barnehager, men da å måtte betale driftsunderskuddet selv. Og den som tror at det ville bli noen rimeligere løsninger, kan jo bare sette seg ned og regne etter...

I kommentaren blir det gjort et hovedpoeng av at Samskipnaden har ekspandert — uten å forbedre sin økonomi. Redaksjonen med det radikale grunnlag er altså ikke fornøyd med «moneymaker» Kaldhols evne til å maksimere profitt. (Nå var det jo i parentes bemerket bare to nummer tidligere at det samme organ kritiserte UNIBOK for å jakte for mye på profitten — en profitt som i stor grad går tilbake til

Samskipnaden og bidrar til å subsidiere driften.) Avisens konklusjon blir: «Da må jo Samskipnaden politikk hittil være feilslått.»

SOM de fleste vil vite, er det ikke mye penger å tjene på barnehagedrift. Inntjeningsmulighetene ville f.eks. være langt bedre om man satsset på video-utleie. Likevel tror jeg de fleste er enige om at barnehager bør man ha. I hvert fall tror jeg studenter med barn ser på sin eventuelle barnehageplass som en naturlig del av velferdstilbudet. Det samme kan neppe sies om video-utleie. Samskipnaden skal være vår velferdsorganisasjon (det trodde jeg vi var blitt enige om). At man har satsset på barnehager istedenfor video-butikk har sin enkle forklaring i denne målsetting, og har ingenting med feilslått profitt-teft å gjøre.

Nå kan det jo hende at «Utopia» mener Samskipnaden bør satse både på barnehagedrift, boligdrift o.l. og på video-butikk og andre pengeinnbringende tiltak. Så kunne man la inntektene fra de sistnevnte tiltak subsidiere prisene på de første. Dette er en politikk som lenge har vært fulgt i Samskipnaden i Oslo — uten at det har gitt seg særlig merkbare utslag på f.eks. husleienivået. — Etter min mening bør dette være en siste utvei.

Jarle Weigård

Samskipnadsnytt

Referat fra styremøte i Samskipnaden 31.01.83:

Som vi høytidelig erklærte i forrige nummer av studentavisa, er et av våre prinsipper som valgte styremedlemmer å sørge for at våre alltid oppmerksomme og interesserte medstudenter skal få informasjon om hva som blir vedtatt, og hva som ellers kommer ut av slike møter. Her kommer 1. referat:

Øystein Aspaas fortsetter som formann.

Som studentrepresentant i forhandlingsutvalget blei Martin A. Andersen valgt. Dette utvalget skal bl.a. forhandle om overenskomst med de ansattes organisasjoner når det rettmessig blir reist krav om slikt. Som studentrepresentant i økonomiutvalget blei Ivar Berg valgt. Her er styrets formann og direktør faste medlemmer. De sysler m.a. med bearbeiding av administrasjonens årlige budsjettforslag o.l.

For studenter med barn på Maurtua er det verdt å merke seg at det blir opprettet 0-3-årsavdelinger, i stedet for — slik det var tidligere — 3 mnd.-1-års- og 1-3-årsavdelinger.

Administrasjonen kom med et forslag til vedlikeholdsplan for Prestvann, Storskogåsen og Øvre Breivang, som blei vedtatt. Etter anmodning fra oss blei det vedtatt at de enkelte leieboerutvalg skal få anledning til å uttale seg om prioriteringene for vedlikeholdsarbeidet (så skjerp dere, medlemmer i leieboerutvalgene, følg nøye med i nedbrytningsprosessene rundt omkring.)

Ellers kan vi jo fortelle dere en glad nyhet. Det er ikke, gjentar ikke, innkalkulert husleieøkning i 83-budsjettet. Formannen antydte forsiktig at hvis det kommer en ny såkalt Langslet-lapp (noe signaler fra departementet kan tyde på) kan det bli mulig med en redusering (jo, dere leser riktig) av husleia. Men gled dere ikke for tidlig!

Ellers tok vi opp spørsmålet om en bedre utnytting av kafeteriaen ved Prestvann. Denne saka har jo tidligere vært oppe i styret. Kaldhol var åpen for nye forslag, så ta i bruk fantasien og kom med glupe forslag, så får vi det kanskje til å swinge oppe på Prestvatnet.

Etter møtet fikk vi kaffe og boller. Litt gleder i livet må vi vle unne oss selv om vi sitter i styret for Samskipnaden, eller kanskje nettopp derfor?

Representantene

En orgie i taushet

dette standardiserte helvete er et ikke mulig å tenke en tanke i et hele tatt, bare i de ekstreme andlinger kan det åndfulle komme til sin rett, tenker jeg med meg selv. Jeg kler meg i mitt tferlige og praktfulle kostyme og fester mine marmorøyne på ovnen som glør fjernt på meg med sitt opphissede og brennende blikk.

Her er en orgie i taushet festet denne sovende dagen, tenker jeg og kaster meg plutselig om seg på en gammel mann som kommer forbi og kysser ham nrykt like foran øynene på en rbauset menneskemengde. Denne gamle, krumme ryggen, med sitt grå gap, sine rynker, sine frastøtende og oppsvulmete nmer og sin sprukne hud, sin st og sine skjeggstubber med i. Dette gamle dekorerte ven som tilbringer dagene i likhus nettene i avløpsrør løfter fje- l, nikker mot mitt praktfulle kostyme og smiler over min gjentrendende hensynsfullhet.

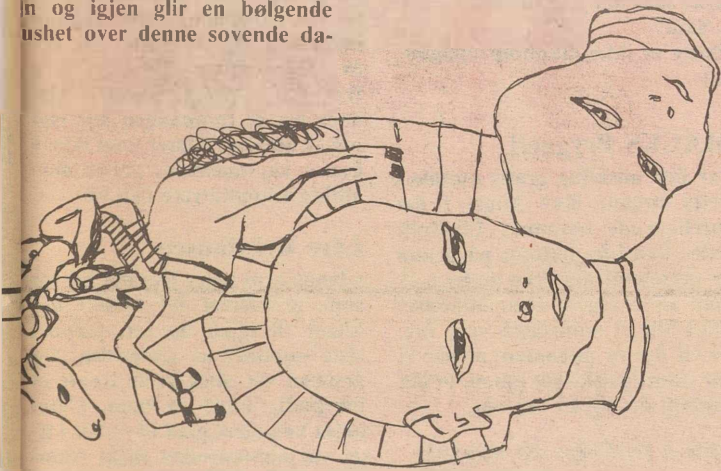
Ekkoet bøyer pannen mot jor- n og igjen glir en bølgende ushet over denne sovende da-

tenker jeg på mens jeg slenger den seksti år gamle kjerringa ut vinduet som ei tomflaske.

Dagen gjesper og strekker på seg, ynker seg forsiktig og ser med utbrente og forståelsesfulle øyne oppover og nedover min praktfulle kostyme. Men den forholder seg avventende.

Et forunderlig trist og avmagret lite barn passerer nysgjerrig tett forbi meg. Det stanser et stykke bortenfor meg og vender seg rolig i min retning. Skamfull slår barnet blikket ned da det får se blikket i øynene mine. Taus og urørlig står det slik en stund før det sakte trekker seg unna mens jeg hører de frastøtende små barnetårene trille nedover det magre lille fjeset. Jeg blir drevet videre av bevegelsen i menneskemasse og får aldri anledning til å måle min styrke mot disse slitne barnnekreftene.

Dagene ser på meg og mitt praktfulle kostyme med en mistenksom mine mens den kveler en siste lang gjesp. Den store, milde freden blir nu avbrutt av

en, tenker jeg og hører en seksti gammel kjerring stønne langt orte. Jeg slår et kraftig slag med jeppen min for å berolige henne. Hun skriker og bæljer som en al og i et fort øyeblikk ser jeg at hennes idiotiske skikkelse minner m min egen. Jeg slår enda en ang og det dumpe smellet i kjøt- t får henne til å skrike mer nar- rlig.

I denne melankolske og skjøn- ne verden ser jeg refleksen av de kes glede dypt i den fattiges øye. Jeg hører levende kaniner bli evet i filler og ville dyr med tar- ter hengende fast i tennene ser å med øyne gale av begjær. Av g til får jeg lyst til å lære bort va ekte lykke går ut på. Dette

og til av voldige, skjærende hyl, lik uhyggelige fugleskrik.

Med min blodige kjepp i den ene hånden og en gnistrende kniv i den andre fortsetter jeg min ut- flukt. Jeg spaserer inn i en fred- full dal og det går ikke lang tid før jeg møter en vakker ung kvinne. Hun har vakre, litt matte øyne med en mørk og ubestem- melig farvetone. Hun ser så utrokelig bedrøvet ut at jeg må gi meg selv noen forte risp på handbaken med kniven for å glemme min skamfullhet over den fascinerende kraften som hennes sørgmodige øyne utstrå- ler. Selvfølgelig kommenterer hun min praktfulle kostyme og jeg kan se at hun er tydelig im- ponert.

Jeg antar at jeg begynte å hate henne da jeg ble klar over at hen- nes røde parasoll kastet reflekser av blodende sminke over mitt ansikt. Eller kanskje da hennes tunge øringer begynte å hviske hemmelighetsfullt i mine store ører. Som den ekte kunstner jeg er, er jeg likegyldig overfor dette. Hvorfor skal jeg bry meg med visshet?

Jeg må stikke meg frem, tenker jeg, ellers blir jeg tråkket ned. Regler er for de svake og hensynsfullhet er for de dumme. En klok mann sa at bare over- drivelsene er sanne. Men det er nok vanskeligere for deg å forstå enn det er for meg å forklare, så jeg gir fan i det.

Mitt hat til denne vidunderlige vakre kvinnen nådde enorme høyder mens jeg satt i dalen sammen med henne og tenkte mine tanker. Disse uhyggelige fugle- skrikene kommer stadig oftere og mer intenst nu.

Jeg begraver ansiktet i hennes tunge og nesten blåsorte hår og det virker som om hylene kommer fra et sted inne i hennes skalle. Alt det jeg ser i hennes hår! I en slags dyster lykkisalighetsrus blir jeg oversprøytet av gamle menn og kjerringer og små, sult- ne barn. Jeg mener bestemt å ha sett deres ansikter tidligere, deres skjebnesvangre skjønnhet, men det er umulig for meg å huske nøyaktig når eller hvor. Jeg blir redd og får lyst til å gråte, men føler meg allikevel lykkelig.

Med en stikkende bitterhet i kroppen sliter jeg meg løs fra denne grusomt fascinerende kvinnen og later som ingenting mens jeg ser meg rundt etter kjeppen min.

Dagen er i ferd med å revne av disse djevelske, skjærende skri- kene og det er som om denne stille og fredfulle dalen vokter på noe. Det henger en dirrende trus- sel som ikke viker tilbake for noe over dalen. Det er noe anspent over denne utilslørte og rørende, nesten fysiske forståelsen for det uutalte innholdet i situasjonen.

Hun sitter øm og glødende og holder øye med meg. Hun min- ner mest av alt om en voldtatt blomst. Dette er kjærlighetens første fase, tenker jeg, og tvinger alt mitt uførmelige hat inn i slaget som treffer henne over hen- nes mildt parfymerte nakke.

Fuglelydene drukner i intens bjeffing fra mange gale hunder.

Jeg våknet til en stillhet som var som en rose gravd ut av min egen skalle.

Av Ivan Hestdal

Overkill is good for you

666 ('The number of the Beast') er Tromsøs har- deste rockeband med sjøl- laga heavy-metall musikk hvor inspirasjonen er hen- tet fra AC/DC og Motor- head. 666 har spilt ulike steder i Tromsø og blant annet på Draugen- festivalen sist sommer. Sist heavygruppa var i ak- sjon på rockeklubbens ar- rangement i januar, blei musikken og lydnivået for høyt for studentavisas ut- sendte (se reportasje i nr. 1, side 14). Dette medførte at Studentavisas utsendte ikke oppfattet tekstene, men den solidariske re- porter mente allikevel at 666 hadde et kobbel med samfunnskritiske tekster.

Vi har forelagt saken for 666s låtskriver, Alfen, og ser oss derfor denne gang i stand til å bringe utdrag fra gruppas rik- holdige samfunnskritiske repertoar. Dermed skulle vi for en stund ha imøte- kommet den enorme in- teressen for tekstene til

Foto: Rune Hagen

666. Følgende tekst skal nynes til harde, slående og høye rockerythmer slik at du føler stemninga på

SMERTEN

(Tekst: Alfen. Musikk: 666)

Æ kan føle det vokse,
løsta tel å se dæ bli.
Du e lanka fast dær
skulle du ikkje ønske du hva dø.

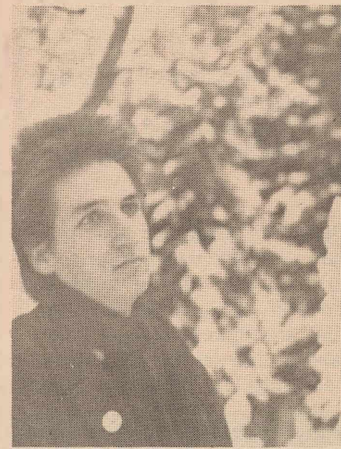
Æ har piska klar og
den trække bli
ingen høre skrike
æ e herren din no.

Ka syns du om det?
Du får ikke ro.
Æ høre dæ stonne,
syns du smerten e god?

Stønnan blir høyer & høyer
du hevæge dæ brått
et liv uten smerte
e et liv som e gratt.

Stormen, deinn kommer
gjer dæ fre' førr ei stuinn
du sleike rein plukka
med en bladanens muinn.

Med vennlig hilsen

Blir det en grønnmalt benk i parken på Hovedøen og Ivar Ruste og hei og hå på Festhus nå? «Rockemusikk osv.» er det ihvertfall blitt for mye av skal vi tro restaurantsjefen på Grand Nordic Hotel. Nåja, hvis Festhus heller vil holde det gående med de syv stam- gjestene sine og gamle Reidar Bøe-plater, så gjerne for oss. Vår ekstremt eksterne medar- beider i Beverly Hills foreslår følgende melodi for onsdags- kvelden:

Strangers in the night, ex-

changing glances, wandering in the night, what were the chances we'd be sharing love before the night was through. Something in your eyes was so inviting, something in your smile was so exiting, something in my heart told me I must have you. Love was just a glance away, a warm embracing dance away, ever since that day we've been toget- her.

Frank Sinatra
(gjespespaltist)

JOHNNY SCOTT

TELEFON 083 - 85 313 / 85 339

Any offers contained herein do not constitute a contract

POSTBOKS 954 - N-9001 TROMSØ - NORWAY

Per Eirik Johansen
Stuertveien 3
9014 HÅPET

22. februar, 1983

Restaurantsjefen på Grand Nordic Hotel ringte til meg, for å snakke om deg som discjockey. Han syntes du spilte for mye rock/punk musikk, og han er redd for at Festhus skal få samme rykte som Rio Bravo (rockemusikk osv.)

Det nye Festhus skal åpne i april, og han er også redd for at folk skal tro at dette nye stedet er et "rockested", derfor vil han prøve med en annen discjockey.

Skal jeg sende deg en sjekk på kr. 500,- for de to kveldene du spilte på Festhus?

Med vennlig hilsen
Johnny Scott
Johnny Scott

NAD:

NAD 1020 - HIGH FIDELITY
the sound is as good as
we've heard from any pre-
amp, regardless of cost

NAD 3020 - The Audio Critic
- HIFI ANSWERS ... To my
knowledge the 3020 has no
competitor at anywhere near
the price and can be strongly
recommended....

NAD 6050C - AUDIO ... NAD
has produced a cassette deck
with excellent performance

Dessuten anbefaler vi:
Hybelhøytalere i byggesett som kan bygges
ut med bass - 50 l. - når plass, naboen og finan-
sene tillater det.

Pris komplett for begge kr 1 550.-

HARMONI

Strandgt. 36. 9000 Tromsø. Tlf. (083) 86 874. Vis-a-vis Posthuset.

Ikke alle er begeistret for disc-
musikk.

UTROPIA

Søndre Tollbugt 7B
9000 Tromsø Tlf.: (083) 81 715)

Ut av by'n

Endeleg!

Ut av by'n. Allereie då vi er komen over Tromsøbrua lettar trykket. Is og snø, here we come.

Bort fra Prelaten, Rorbua og alle dei andre drikkeplassane i byen. Ut i guds frie natur som det så vakkert heiter.

Til og med køkjøring til Volan tek vi med godt humør. Det er fredagskveld med masse vependlerar som snirklar seg heimover i 60 km/t.

Vi finn oss teltplass i Signadalen, der har vi vore tidligare på

vinteren og sett oss ut ein isfoss. Primusen kjem fram, vi får fyrt opp ein behagelig temperatur inne i teltet, sjølv om det er 20 grader minus utafor. I morgo er det opp klokka sju.

... Føssen står ruvande framfor oss. Etter ein anmarsj på cirka ein time i djup snø, står undertegna sliten og varm, men klar til å ta fatt. Ivar har alt fått på seg utstyret, og klatrar iver oppover. Dette såg enkelt ut. Han klatrar ut nesten halve tauet før han set inn ein isskrue til sikring. Så ber det iver med lette tak oppover, og han har faktisk klatra ut tauet før vi får på oss utstyret.

Standplassen er ferdig og vi får klarsignal. Isen er sprø no når det er så kaldt. Vi masar og kjasar og hogg laus ein masse is før vi når første mellomforankring.

Då er vi tillegg så slitne at vi skulle ynskje vi kunne kappe føtane av under knea. Leggane verkar og arma er heilt ubrukelige. Nedatt kjem vi ikkje, men oppover?

At vi skulle kjøpe alt dette dyrebare utstyret.

... Vel oppe synk vi saman etter først å ha blitt sikra, heilt utkjørt.

Det er litt gåing før neste taulengde, den ser vanskeligare ut. Øverst oppe er det ei loddrett lengde på cirka ti meter. Ivar ordnar standplass og legg i veg oppover. Han set inn ein isskrue før det loddrette partiet og klatrar opp.

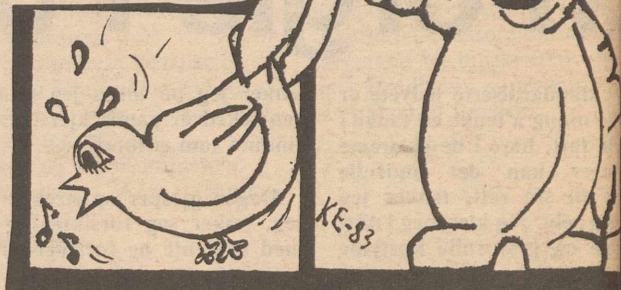
Utkvilt og litt frosen etter ståinga klatrar vi oppover. No gjekk det lettare. Vi kjem opp til mellom forankringa og skruer han ut. Det tar for mykje på kreftene, da vi skal fortsette dett vi ut fra isen og blir hengande i tauet. Det er langt ned, altfor langt. Utruleg kor godt det hadde smakt med ein øl no. Tenk kor mykje øl vi kunne kjøpt for dei pengane vi har brukt på utstyr. Men det er langt til næraste skjenkestad og berre ein veg fører oppover.

Siste taulengde går faktisk bra. Vi tek til å tru at vi kan lære å mestre det her. Vel oppe på toppen kan vi skue nedover, no er det enda lengere ned. Det smakar godt med eit par-tre koppar te og knekkebrød. Dagen går mot kveld og vi må traske nedover.

Kva vi skal gjøre neste helg? Ta ekstrajobb for å kjøpe meir utstyr.

— LUR

Hummer & kanari

Hårete og pønkete

Vi har fått en del reaksjoner på forrige nummer.

Studentavisa i Trondhjem, Under Dusken, karakteriserer Utopia som «hårete og pønkete». Aspaas gir oss ros for den friske stilen. (Hva galt har vi gjort, selv folk vi skjeller ut er positive?)

Nei, vi har mer sans for reaksjonen til en student på Ø. Breivang. Han tok den utstrakte tungen på forsida ikke bare som freidig og udelikat griseri, men også som en direkte personlig fornærmelse.

Etter en kort og fyndig utskjelling av tilstedeværende redaksjonsmedlemmer, hev han demonstrativt det tildelte eksemplar fra seg ulest. Og gikk.

Melding

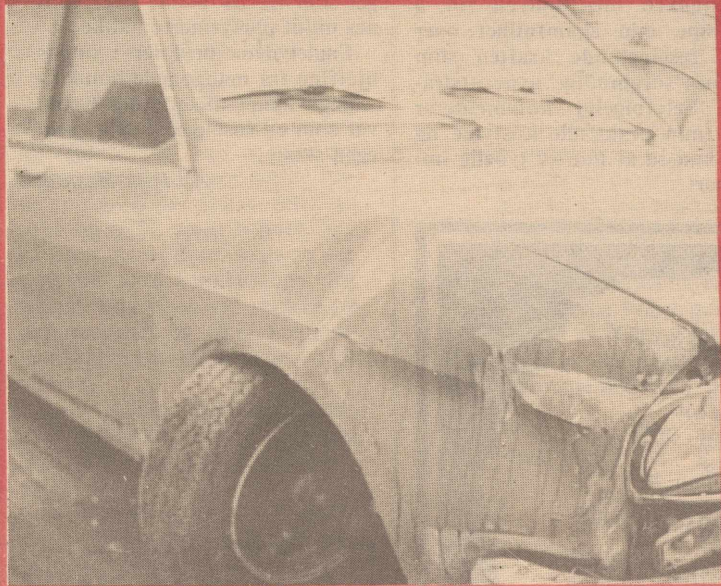
Det er frå no av naudsynt med særskilt løyve frå Nordnorsk Målungdom for å drive studentpolitisk verksemd i Tromsø. Dei som ynskjer slikt løyve, kan vende seg til kontoret til målungdommen, eller til næraste kjende målungdom. Det vil seinere bli utarbeidd eit særskilt løyvekort, i samarbeid med studentsamfunnet og styret for studenthuset.

Blekansiktbladet

Uniternt har begynt å komme ut igjen. I og for seg positivt. Men årets første nummer viste seg å by på adskillige utfordringer for leserne. Bl.a. var ansiktene på de fleste portrettbildene redusert til en ugjenkjennelig hvit flekk. Siden man er ute og går med navneskifter for tida: Ovenstående er vårt forslag til nytt navn på Uniternt.

Chris Petersen

har falt og slått seg! Det skjedde, ifølge «Tromsø» (4/2), en kveld i begynnelsen av februar, på fortauet utenfor flyplassen. Etter at han hadde gått i bakken, benvendte han seg sterkt irritert (og alle som kjenner til Hr. Peterson vet hva det innebærer) til luft-havnvakta, hvor hans vrede imidlertid ikke ble tatt helt alvorlig. Prompte ble politiet tilkalt. Og på politiets ordre ble det strødd. Siden «Tromsø» har skrevet om saken, går vi ut fra at

Vi har ikke noe bilde av Chris Peterson. Derimot fant vi ovenstående av hans leit høyrevridde Renault. Er den originale forstillinga også et resultat av SAS' manglende strøing?

Hr. Peterson også har sendt ut en pressemelding om tildragelsen.

Sjokk i Finnmark

Distriktslege Sjokk-Hansen i Vardø er arrestert etter å ha drevet stortilt amfetaminhandel. Utanga-redaksjonens finnmarksfraksjon, legestudent Arnt Sjokk-Johansen fra Samnøgd, tar det hele med stor ro, og inneer helt andre tilstander når han om noen år overtar stillingen. De all pasientene ta oppbeholdende midler for legebesøket.

3 ØL

Fra faglig medisinsk hold meldes det at tre øl om dagen er like effektivt for å forebygge hjerteinfarkt som det jogging er.

Skål!
(Dette er ikke alkoholpropaganda)

MACKS Bryggeri

har fått adskillig gratis omtale i dette organ, ikke minst i det foreliggende nummer. Likefullt (eller kanskje nettopp på grunn av dette) var det ikke mulig å få dem til å tegne noen annonse. Slikt blir vi naturligvis sure for. Vi vil derfor poengtere at når vi for framtida skriver om øl, er det Bodøøl det dreier seg om.

Om å forfølge en suksess

Fredag 18/2 gikk den årlige moljefæst på ISL av stabelen. Et arrangement som var meget vellykket, ikke minst takket være kantinesjef Storåkers innsats ved grytene. Suksessen må øyensynlig ha gått ham til hodet, for den påfølgende (blå?)mandag forlatter han et rundskriv som forbyr alle andre enn samskipnaden å arrangere fester i kantinene, og sagar truer med politianmeldelse av overtredelser.

Vi har all respekt for Stor-

åkers ferdigheter som kokk, vi er begravet for hans begravningskampanje for god mat. kevel: Er ikke dette å gå litt stisk frem?

Norsk politikks infantile ribbe

det lille røde partiet, har gått år.

Det litt større faucyllia kjolga det tilhåke til virkeligheten, Dagbladet har skrevet, villemsnektolog, m.a.o. tyg alt på at rampungen er i full gang.

Nå har ikke partiet helt lyst i å få med seg folkemassene. Imot har trykkeriet deres erobra alt som finnes av doms- og venstresideblader i landet. Utopia og Studentflor inklusive. Og trykkeriet har av Økonomisk Rapport framifrå forretningsdrift. I aner oss at rampungen har om strategien: Klarer man ikke knuse kapitalismen, greier man alltid å konkurrere den ut.

Låre Kristiansen

s lange arm (eller hva det nå som problemet på bildet) klemt til igjen og fått stoppe siste nummer av Gateavisa. Årsaken var altså at de trykte uærbodig bilde av ham. Utopia kan være glad til — føel da var kristenfolket raskt framme med fyrstikkjeska når folk lot seg slå, og da var det saken og ikke virkningen de la på. (Nå er det mulig at Gateavis redaksjonen er såpass lunnevil den ikke ville brenne særlig om å låre låre skulle prøve å men man kan jo aldri vite). Utopia vil vi ønske Klå K og Utopia inderlig ulykke i kamp mot yringsfriheten. La oss vi glad hverken de eller verdiene res er særlig uoddelige. Det er trost.

Utopia mener

Det har vært en del uklarhet om hva Utopia egentlig mener. Riktignok heter det i programmet at det ikke er noe mål Utopia skal være mest mulig enig med seg sjøl, men en viss styring på anarkiet burde man jo kunne vente seg likevel.

Anyway, dette er en oversikt over de mest mulige velferdstiltak for studentene, men mot at det skal koste noe. Vi er for rock og for Prelaten, men mot den trøtte musikken der. Vi er veldig for ungdommen i byen, bare det er litt på avstand. Vi er for proletariatets rettigheter og studentenes privilegier.

Så kan være at vi ikke er helt konsekvente. Men vi er i hvert fall kompromissløse.

DØDLINJE FOR NESTE NR.: 22 MARS